„Tēvynē" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pētnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĒVYNĒ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tēvynē"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Coutries $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 43 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Spalio (October) 26, 1934. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXV

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Gali Kilti Karas Europoje

Prezidento Roosevelto Pasarga Veteranams

Vokietija Drumščia Taiką Europoje

GALI KILTI KARAS EUROPOJE.

Maribor, Jugoslavija. — Jugoslavijos valdžia sutraukė dideles savo kariuomenės jėgas prie Vengrijos pasienio. Jugoslavija, mat, kaltina Vengriją, už tai, kad joje radę sau prieglaudą Jugoslavijos politiniai tremtiniai ir teroristai, kurie nužudę Jugoslavijos karalių Aleksandrą. Sakoma, kad terotistai Vengrijoje turėjo įsisteigę savo stovyklą, kurioje mokėsi šaudyti ir mėtyti bombas. Jau kiek laiko atgal ėjo gandų, kad Jugoslavija ruošiasi pasiųsti Vengrijai ultimatumą, kuris gali priversti prie naujo Europos karo. Šiuo tarpu tie gandai kiek žymiau pasitvirtina.

Vengrus už teroristų palaikymą kaltina ne vien Jugoslavija. Ją kaltina ir francuzai. Paryžiaus laikraščiai atvirai sako, kad diktatoriškos šalys kursto terorą kitose šalyse. Sako, aišku, jog Vokietijos nacia prisidėję prie Austrijos kanclerio Dollfus'o nužudymo. Šį pavasarį gi Jugoslavija skundėsi tautų sąjungai, kad Vengrijoje priglaudžiama Jugoslavijos politiniai tremtiniai ir Vengrijos karininkai juos mokina naudoti ginklus, mėtyti granatas, kasti apkasus ir kitus karinius dalykus. Paryžiaus laikraščiai taipgi sako, kad tokios jugoslavų tremtinių stovyklos buvusios ir Italijoje. Bet su karaliaus užmušimu, anot tų laikraščių, Italija nėra surišta. Čia vienintėlė kaltė puolanti Vengrijai.

Washington, D. C. — Prez. Roosevelto administracija susirupinus, kad Francija nebegalinti suvaldyti Jugoslavijos. Gautos konfidencialės žinios nusako, jog Italijos diktatorius Mussolini darąs viską, kad karo išvengti, bet įtakingos jėgos pačioje Jugoslavijoje stumia šalį prie karo. Jugoslavijoje jau senai ėjo aštri kova tarpe serbų, kroatų ir slavėnų. Tuo tarpu mažesnės tautybės — albanai, bulgarai, černogorai, hercogovėnai ir bosniečiai irgi nenori serbų jungo. Aleksandras didelėmis priespaudomis įvairias tautybes šiaip-taip įstengė palaikyti kruvoje. Jį nužudžius— jo vietininkai, matydami šalies pakrikimą, gali pasirinkti karą, kaipo lengviausią budą išlaikymui šalies čielybės. Jau ir pirmiau Jugoslavija straksėjo prieš Italiją, bet dabar, kilus įtarimų, kad Italija yra prisidėjusi prie Aleksandro nužudymo, prieš Italiją nusistatymas Jugoslavijoje yra tiesiog griežtas. Jugoslavai taipgi grumoja ir Vengrijai. Jei ši butų pulta — Vengrijai į pagelbą ateitų Italija, kaipo sąjungininkė. Šioms susikibus — lengvai įsiveltų ir kitos valstybės. Todel karo pavojus Europoje yra didelis. Užtenka mažos kibirkštėlės visą Europą užžiebti.

PREZIDENTO ROOSEVELTO PASARGA VETERANAMS.

Roanoke, Va. — Praeitą savaitę čia, atidarant veteranų ligoninę, kalbėjo prez. Roosevelt as. Jo kalba daugiausia buvo pašvęsta karo veteranams — lyg ir pasarga busimai Amerikos Legiono konvencijai Miami, Fla., kuri rengiasi reikalauti bonų išmokėjimo. P-as prezidentas įspėjo sveikus veteranus nereikalauti jokių tolimesnių piniginių pašelpų, nes dabar administracija turi pašvęsti visas jėgas ir turtą gelbėjimui nuskurusių milionų „užmirštų žmonių" — bedarbių — ir šalies gaivinimo darbui.

Prezidentas pakartojo, kad administracija pasirupins paliegusius buvusius kareivius paremti, bet sveikieji karo veteranai, esą, geriau aprupinti, negu kuri kita žmonių grupė.

Yra betgi žinių, kad Amerikos Legiono konvencijoje bonų išmokėjimo bus reikalaujama. Taipgi tikinama, kad sekantis kongresas bonų reikalavimą užgirs ir tas užgyrimas taps įstatymu.

VOKIETIJA DRUMSČIA TAIKĄ EUROPOJE.

Paryžius. — Seniau kaip čia, taip ir kitur buvo kalbama, kad socialnacionalė vyriausybė Vokietijoje pavojinga Europos taikai. Tos kalbos nebuvo tuščios, nes pastaruoju laiku, pasirodo, jog naciai (hitlininkai) ištikrųjų ginkluoja Vokietiją, kas yra priešinga Versalės taikos sutarčiai. Ačiu atkakliam nacių nusistatymui, dabar jau nepaslaptis, kad Europai gręsia karas. Francijos užsienio reikalų ministeris, Laval, tikrina, jog šiandien Europoje padėtis yra labai rimta. Sukvietęs visų didžiųjų Francijos laikraščių vedėjus, jis pareiškė, kad Europai gręsia naujas karas ir prašė visomis priemonėmis vyriausybę remti.

JUGOSLAVIJOJ AREŠTAVO 6,000 ŽMONIŲ.

Belgradas. — Prieš laidosiant ir laidojant nužudytą karalių Aleksandrą, šiame mieste suareštuota ir įkalinta apie 6,000 žmonių. Tiek tų žmonių suimta, kad vietiniuose kalėjimuose jiems neužteko vietos. Todel daugelis jų sukišta į paprastus rusius. Sakoma, tai padaryta tuo sumetimu, kad laike laidotuvių neįvyktų daugiau žudynių, nes laidotuvėse dalyvavo nemaža didikų, pavyzdžiui: jaunas karaliukas Petras II, Francijos prezidentas Lebrun, Rumunijos karališkoji šeima ir įvairių šalių pasiuntiniai bei kitoki oficialųs atstovai.

ŽADA STREIKUOTI PATERSONO ŠILKO DAŽYTOJAI.

Paterson, N. J. — Praeitą savaitę čia įvyko 200 darbininkų komitetu pirmininkų iš dirbtuvių ir unijos delegatų. Be kita ko, pakartota nutarimas spalio 24 dieną šaukti šilko dažytojų streiką šiame mieste ir visoje apygardėje. Jei fabrikantai nepatenkins šilko dažytojų reikalavimų delei naujos sutarties, tai streikas bus iššauktas. Strei kuotų apie 25,000 šilko dažytojų.

POLITIKIERIAI JAU „SALDŽIALIEŽUVAUJA".

Washington, D. C. — Lapkričio 6 d. 33 valstijos rinks savo gubernatorius, 34 senatorius, 432 atstovų buto reprezentantus ir keletą kitų mažesnėms pareigoms atsakomingų žmonių. Užpildymui tų vietų minimose valstijose kandidatų yra sekamai: senatoriams 135, atstovų butui 1,147 ir gubernatoriams 138. Šie visi kandidatai tikisi laimėti. Juos gi yra išstačiusios 30 skirtingų grupių ir partijų. Neskaičiuojant kitų partijų, vien demokratai ir republikonai tikisi apie 28,000,000 balsuotojų į savo liogerius pasigauti. Visų partijų, kurios toms vietoms turi išstačiusios kandidatus, parinkti „saldžialiežuviai" kampaniją jau veda ir už savuosius svetainėse bei ant gatvių kampų saldžiomis kalbomis balsuotojų ieško. Visi piliečiams prižada didžiausias laimes šiame pasauly, jei jie tik balsuos už tuos kandidatus, kuriuos kalbėtojai giria ir išrinkti siulo.

ALEKSANDRAS PALIKO $10.000,000 TURTO.

Beldradas, Jugoslavija. — Apskaičiuojama, kad nužudytasis Jugoslavijos karalius, Aleksandras, paliko apie $10,000,000 turto. Jo turtas susideda iš grynų pinigų, padėtų francuzų, šveicarų ir anglų kankuose ir nejudomosios nuosavybės Jugoslavijoje. Gyvu budamas karalius gaudavo metuose $1,000,000 algai ir išlaidoms — kas lyginasi keturiolika sykių daugiau, negu Jungt. Valstijų prezidentas gauna ir kas metas galėdavo $60,000 padėti taupymui. Dalį savo turto paliko karalienei Marei ir karaliukui sunui Petrui Antram, kitą gi turtą — savo giminėms. 1923 m. karalius Aleksandras buvo visai neturtingas princas. Milionieriu tapo bekaraliaudamas.

AUDROJE ŽUVO 12 ŽMONIŲ.

Portland, Ore. — Spalio 21 d. Ramiojo vandenyno šiaur-vakarinį pakraštį nusiautė 80 myliu greitumu lėkusi vėjo audra. Iš didesnių miestų daugiausia nukentėjo Seattle, Wash., ir Astoria. Paskutiniai apskaičiavimai nurodo, kad 12 žmonių užmušta, nemaža sužeista ir padaryta didelių medžiaginių nuostolių. Kaip gyvybėmis, taip ir medžiaginiai nuostoliai padaryta sausžemy ir juroje.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Belgradas. — Mažoji santarvė — Rumunija, Čekoslovakija, Jugoslavija, taipgi ir Balkanų santarvė — Grekija, Jugoslavija, Rumunija ir Turkija paskelbė, kad jos bendrai veikia su Jugoslavija ir karaliaus Aleksandro nužudyme kaltina teroristus bei ragina kai kurias valstybes pakeisti savo nusistatymą užsienių reikaluose. Nors valstybės neįvardintos, bet suprantama, kad minty turima Vengriją ir Italiją. Jei nebus imtasi tarptautinių priemonių politines žudynes išnaikinti, tai, esą, pasaulinis karas neišvengtinas.

Londonas. — Spalio 20 d. prasidėjo tarptautinės lakunų lenktynės iš Anglijos į Australiją. Skridimo tolis yra apie 11,300 mylių. Laimėjusiems dovanas skiriama gana didelės. Lenktynes laimėjo anglų lakunai — Scott ir Black, į Melbourne, Australiją, nuskridę bėgy 71 valandos. Jie gaus $50,000 dovaną.

Madridas. — Po sukilimo Ispanijoje suimta daug to sukilimo vadų ir dalyvių, kurie norima masiniai nužudyti. Šiam nusistatymui priešingas Ispanijos prez. Zamora. Jei kiti valdžios organai to nusistatymo laikysis — Ispanija gali susilaukti diktaturos paskelbimo.

Paryžius. — Spalio 20 dieną palaidotas buvęs Francijos prezidentas ir kelis syk premieras Raymond Poincare. Daug Francijos didvyrių susilaukė iškilmingų laidotuvių, bet tokių iškilmingų ir tokios pagarbos dar niekam, kaip vel. Poincore, nesuteikta.

New York, N. Y. — Kaltinamasis lakuno Lindbergho sunaus pagrobime ir nužudyme Bruno F. Hauptmann paimtas į New Jersey valstiją, kur jis bus ir teisiamas. Tą teisę New Jersey valstijai pripažino New Yorko valstijos apeliacijų teismas. Hauptmann'o teismas prasidės už trijų savaičių.

Krymas. — Čia įvyko Sovietų Sąjungos sklandytuvų (lėktuvų be motorų) lenktynės. Lenktynes laimėjo lakunas Baruzdinas, kuris bėgy 4 valandų padarė net 227 ore apsivertimus. Tai yra didžiausias pasauly rekordas, liečiąs tos rųšies skraidymą. Kitas lakunas savo sklandytuve vežėsi net tris žmones ir ore išsilaikė virš 17 valandų.

Iš Lietuvos

KOKS BUS KAUNO TUNELIS.

Kauno naujoje miesto daly supa augšti kalnai, kurie labai trukdo susisiekimą su senuoju miestu ir priemiesčiu Vilijampole. Norint senąjį miestą ir šį priemiestį pasiekti, tenka daryti didelius vingius ir sugaišti daug laiko.

Kauno miesto savivaldybė, matydama tokį nenormalumą, nutarė prakasti pro žaliąjį kalną tunelį. Šis sumanymas buvo plačiai apsvarstytas ir rado pritarimo. Dabar jau yra sudarytas ir tunelio prakasimo planas. Sulig jo tunelis butų 192 metrų ilgumo, 12 metrų platumo ir daugiau, kaip 7 metrų augštumo. Jo sienos bus išmurytos betoninėmis plytomis. Tunelį numatoma kasti iš abiejų galų. Iš viso teks iškasti apie 25,000 kubinių metrų žemės. Tunely bus įruoštas kelias automobiliams, vežimams ir takai praeiti pėstiems. Šio tunelio prakasimas kaštuos apie 1 milioną litų. Manoma, kad šis tunelis bus iškastas per metus.

RUSŲ MEDŽIAI KLAIPĖDOJ.

Prieš kurį laiką Klaipėdos miškų medžiagos apdirbimo sindikatas buvo pradėjęs vesti derybas su Sovietų Rusija del didelio kiekio miško pristatymo apdirbti Klaipėdos lentpiuvėse. Per lapkričio mėnesį į Klaipėdą buvo atgabenta apie 30,000 ketmeterių miško medžiagos. Dabar šios derybos su Sovietų Rusija jau yra baigtos. Nuo lapkričio pradžios darbo turės visos Klaipėdos lentpiuvės ir uždarbiu bus aprupinti keli tukstančiai darbininkų.

SUIMTAS ŽMOGUS, KURIS 15 METŲ GYVENO URVE.

Rugsėjo 25 d. Rumšiškės policija, Rumšiškės valsč., Dovainonių km., sulaikė pil. Joną Purą, 35 metų amžiaus, kuris vietos gyventojų buvo laikomas nežinia kur dingusiu. Puras visas apžėlęs plaukais, vos paeina ir mažai kalba. Paaiškėjo, kad Puras 1919 m. turėjo stoti į kariuomenę ir nuo karo prievolės ligi šiol slapstėsi. 15 metų jis gyveno po bulvių rusiu iškastame urve. Iš urvo Puras išeidavęs tik naktimis, todel per tą laiką visiškai nematęs dienos šviesos.

PABALTIJO VALSTYBIŲ SANTARVĖ.

Įvykdžius Pabaltijo valstybių politinę santarvę numatyta išplėsti ir tarpusavius ekonominius santikius. Tarp kita ko manoma kviesti periodinius visų trijų valstybių ekonomistų pasitarimus. Latviai nori kad butų sudaryta bendra Pabaltijo valstybių rinka. Tada galėtų atpigti ir pagerėti produkcija.

JAPONŲ PREKĖS EUROPOJE.

Paskutiniuoju laiku visoje Europoje labai plačiai pasklydo pigios japoniškos prekės. Tačiau ligi šiol Pabaltį jos dar labai mažai tėra palietusios. Tų prekių išsiplatinimo reikalais dabar Europoje važinėja kelios japonų prekybininkų delegacijos. Viena jų, manoma, netrukus atsilankysianti Pabalty, taigi kartu ir Lietuvoje. Delegacija susidėsianti iš 20 asmenų ir bandysianti Lietuvoje savo prekėms surasti tinkamą rinką.

SKARLETINA VILNIJOJE.

Vilniaus krašte pradėjo plisti škarletina ir kitos užkrečiamosios ligos. Imdamiesi apsaugos priemonių, atatinkami Lietuvos organai mano dezenfektuoti tas pademarklinijo vietas, per kurias lengviausiai užkrečiamosios ligos iš okupuotosios Lietuvos gali persimesti į nepriklausomąją Lietuvą.

APDOVANOJO UŽ NUKOVIMĄ PLĖŠIKO MARČIULIONIO.

Vyr. policininkui Jalenskui ir šauliui Dainiui už nukovimą plėšiko Kazio Marčiulionio vid. reik. ministeris paskyrė premiją po 100 lt. kiekvienam. Be to, šaulys Dainys priimtas policijos tarnybon ir paskirtas į Kalvarijos, Mariampolės apskr., nuovadą.

SUSEKĖ SLAPTĄ ŽYDŲ SUSIRINKIMĄ.

P. Rubinšteinas su S. Voliu Rotušės aikštėj 15 num. žydų bendruomenės bute sušaukė platų žydų organizacijų atstovų pasitarimą savival. rinkimų reikalu. Policija susirinkimą užtiko. Susirinkusiems surašyti protokolai.

Klaipėdos Nacis Lietuvą Skundžia Net Tautų Sąjungoje

Pradėjus Klaipėdos kraštą valyti nuo priešvalstybinių gaivalų, vokiečių spauda kuobiauriausiai pradėjo šmeižti Lietuvą. Hitlerininkų drąsinami, kad netrukus Klaipėdos kraštas bus atplėštas nuo Lietuvos ir Klaipėdos krašto vokietininkai tais viliojimais susigundė. Jie nuėjo net ligi to, kad sesenai vienas Klaipėdos krašto nacis kreipėsi su skundu į Tautų sąjungą, kad ji užtartų juos. Tas nacis yra žinomas Klaipėdos krašto vokietininkas, buvęs Klaipėdos krašto seimelio atstovas Mejeris. Mat, jis manė, kad Tautų sąjunga įsikiš į tuos reikalus, kurie jai tiesioginiai nepriklauso ir į tokius reikalus, kurie pačios Vokietijos yra iškraipomi ir melagingi. Savaime aišku, kad niekas negali užgint valstybei saugoti savo neliečiamybę, o ypač jeigu ji manoma sprogdinti iš vidaus. Taip lygiai į tą Klaipėdos nacioskundą pažiurėjo ir Tautų sąjunga, kuri jo net nesvarstė.

Savo skunde Mejeris niekina ir purvais drabsto prieš tarptautinę viešą nuomonę lietuvių tautą. O tuo pačiu metu kiti jo vienminčiai tamsųs gaivalai nienika Klaipėdos krašto kovotojų kapus. Visiems aišku, kad Lietuvos valdžia, nežiurint kokia ji butų nuolaidi, negali šito dovanoti, juo labiau, kad Mejeris yra Lietuvos pilietis.

Tuo metu, kai Mejeris skundėsi Genevoje, Vokietijos spauda jam pritarė ir vėl pradėjo smarkų kurstymą prieš Lietuvą. Daugelis laikraščių išgalvoja visokių nebutų dalykų ir net tokių, apie kuriuos niekas nei nepamano. Tsb.

Darius ir Girėnas Bus Palaidoti Tautos Panteone

Ligi šiol musų žuvusiųjų didvyrių Dariaus ir Girėno kunai yra išbalzamuoti ir dar nepalaidoti. Specialus tam komitetas šiomis dienomis svarstė ir aptarė, kur butų tinkamiau didvyrių kunus palaidoti. Anksčiau buvo manyta Dariaus ir Girėno kunus palaidoti jiems specialiai Kauno kapinėse pastatytoje koplyčioje. Tačiau del įvairių priežasčių dabar neišgalint tokios koplyčios pastatyti, komitetas nutarė laikinai didvyrių kunus palaidoti Kauno Bazilikos kriptejo. Tačiau šis palaidojimas bus tik laikinas. Amžina poilsio vieta didvyriams numatyta naujai statomos prisikėlimo bažnyčios kriptoje. Kai ši bažnyčia bus pastatyta, tai kitų tautų pavyzdžiu, joje bus įrengtas Panteonas, kur iš Bazilikos bus pernešti ir Dariaus bei Girėno kunai.

Šis komitetas taip pat yra aptaręs ir didvyrių žuvimo vietos sutvarkymo klausimą. Tame miškely, kuriame jie žuvo, Vokietijoje, ties Soldinu bus pastatytas lietuviškas aržuolinis kryžius ir žuvimo vieta aptverta juoda cementine tvorele. Šį sklypą netrukus žada nupirkti Lietuvos valdžia.

Be to, galutinai nusistatyta Dariui ir Girėnui didžiulį paminklą pastatyti ties Kaunu ant kalno—Linksmakalny. Tsb.

Bėda Su Amerikoniškais Doleriais

Ne kažin kiek tų dolerių Rinknaitis iš Amerikos parsivežė, bet keletą tukstančių vis turėjo. Pasigrožėjęs Lietuvos pažanga, paviešėjęs keletą savaičių Kaune, jis grįžo pas savo giminę ir apsigyveno Ukmergės mieste. O ten taip pat jau nebuvo liudna, visi giminės ir jaunystės draugai turtingą amerikoną sutiko, kaip žmonės juokiasi, su orkestru. Vieni jį lietuvišku alučiu girdė, kiti panas piršo, arba siulė ukius pirkti. Vaišinosi, klausėsi gražių žodžių, piršlybų, o kadangi dar buvo nevedęs, tai nutarė sukurti šeimyninį gyvenimą ir įsikurti savo tėvynėje. Bematant ir gražuolė atsirado, tačiau toji gražuolė buvo ne kaimietė, gimusi ir augusi Kaune, suktais auksiniais plaukais Jadvyga. Mat, Rinknaitis, kad ir kažin kaip peršamas, nuo ukininkaitės atsisakė. Tris mėnesius Rinknaitis su Jadvyga uliojo Kaune, metė dolerius ir pagaliau nutarė apsivesti. Ir koks didelis buvo jo nustebimas, kai jis pabudęs vieną rytą, nerado netik savo Jadvygos, bet ir... dolerių. Iš pradžių jis manė, kad tai šposai, bet sulaukęs nakties įsitikino esąs ištikrųjų apvogtas ir šaukėsi policijos. Po keleto dienų Jadvyga buvo sulaikyta netoli demarkacijos linijos ir atiduota teismui.

— Iš kur tamsta gavai 5000 dolerių? — klausė teisėjas Jadvygos.

— Tuos pinigus man dovanojo ponas Rinknaitis, tarė ramiai kaltininkė.

— Už ką?

— Nežinau... Tur but iš meilės.

— O del ko tamsta norėjai pabėgti į Lenkiją?

— Aš nebėgau. Norėjau gimines aplankyti...

— Vadinasi, tamsta esi kilusi iš Lenkijos! — pašoko Rinknaitis.

— Tai jau mano dalykas — atsikirto Jadvyga.

— Ak, šitaip! Aš jai, pone teisėjau, jokių pinigų nesu davęs. Aš ją norėjau vesti, bet pasirodė, kad ji yra lenkė ir dar vagilka. Kur mano protas buvo su tokia pradėti draugystę. Su lietuvaite bučiau puikiausiai gyvenęs.

Pas Jadvygą buvo rasta tik 2,000 dolerių. Kiti pinigai dingo. Teisėjas amerikoną apvogusią Jadzią nubaudė 6 mėnesiais kalėjimo.

— Jau jei tik lenkas, tai žinok,... — tarė kažin ką Rinknaitis eidamas iš teismo salės.

Jis grįžęs Ukmergėn, nusiminė del prarastų dolerių ir vietoj gerai Lietuvoje įsitaisyti pajėgė nusipirkti nedidelius namelius, iš kurių šiek tiek dar iš šalies užsidirbdamas ir gyvena. Tsb.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkųs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

NAUDINGAS SUVAŽIAVIMAS

Ką tik praėjusį SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimą reikia skaityti labai naudingu organizacijai suvažiavimu. Nors šis suvažiavimas traukėsi ištisas šešias dienas, tačiau tuo laiku apsvarstyta 130 įvairių klausimų. Apsvarstyta netik eiliniai organizacijos reikalai, bet ir pamatinės svarbos klausimai, kurie iš pat pagrindų paliečia organizaciją. Tokiais klausimais yra SLA. investmentai, naujų apdraudos skyrių įvedimas, SLA. narių sumokamų duoklių tinkama apsauga ir kiti panašios svarbos klausimai.

Daugiausiai laiko pašvęsta SLA. investmentų svarstymui. Sudėjus daiktan visą laiką, kuris keliais atvėjais pašvęsta investmentų svarstymui, tai susidarys viršaus vienos dienos laiko tik šiam vienam klausimui išspręsti. Tiek į pirmo mortgičio paskolų reikalus, tiek ir į investmentus bondsais šis Pildomosios Tarybos suvažiavimas nuodugniai įsigilino ir pagaliau nustatė, kad reikia stropiau prižiurėti turimus mortgičius ir griežčiau reikalauti, kad ėmusieji paskolas iš SLA. pildytų savo obligacijas, o jei obligacijos nepildomos, tai nieko nelaukiant skolininkų turtą perimti Susivienijimo nuosavybėn. Nustatyta lankstesnė ir koncentruota procedura naujų pirmo mortgičio paskolų davimui, kas žymiai palengvins visą reikalą kaip paskolų prašantiems, taip ir SLA. organams.

Bondsų investmentais prieita išvados, kad neatidėliojant reikia ieškoti galimybių šios rušies SLA. investmentų gerinimui, turimus silpnus bondsus iškeičiant į stipresnius bondsus, kad tuo budu pakėlus Susivienijimo finansinę vertybę. Šiuo pamatinės svarbos reikalu padaryta atatinkami tarimai. Tokių svarbių ir painių klausimų, kurie šimtus tukstančių dolerių SLA. turto paliečia, negalima vien pripuolamai apsvarstyti. Tokių klausimų apsvarstymui ir išsprendimui niekuomet negalima perdaug laiko pašvęsti.

Visais svarbesniais šio Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimais priseis atsiliepti šioje vietoje atskirais rašiniais. Šia proga norėjome atsiliepti apie patį suvažiavimą. Ir galime pasakyti SLA. nariams, kad vargiai bent kokios organizacijos viršininkai galėtų parodyti daugiau rupestingumo ir nuoširdumo organizacijos reikalams, kiek to parodė šis Pildomosios Tarybos suvažiavimas. SLA. Prezidentas F. J. Bagočius, kaipo vyriausias organizacijos vadas, buvo pilnai savo vietoje. Pridėjus prie jo jau įsitraukusius į S. L. A. darbus tiesioginius SLA. reikalų vedėjus Sekretorių M. J. Viniką ir Iždininką K. P. Gugį, suvažiavimui gyvo sumanumo ir iniciatyvos nestigo.

Buvo gana karštų diskusijų svarbiuosius organizacijos reikalus svarstant, bet visa diskusijų eiga paremta buvo vien gerais norais sulig organizacijos reikalų ir jokie ypatiškumai nebuvo jaučiami. Kiekvienas savo nuomone, savo pasiulymais siekė tik vieno — kuodaugiausiai patarnauti organizacijos reikalams. Tokia suvažiavimo nuotaika užtikrina harmoningą centralinį frontą visuose organizacijos darbuose.

Šiuo Pildomosios Tarybos suvažiavimu galima tik pasidžiaugti. Jis pasižymi vien konstruktyviais ir visapusiai naudingais Susivienijimo labui darbais. Pereito Seimo išrinktieji SLA. viršininkai gražiai išlaikė kvotimus su pirmu savo suvažiavimu. Linkėtina, kad ir ateityje visi Pildomosios Tarybos suvažiavimai pasižymėtų vien naudingais organizacijos labui darbais.

CENTRO KĖLIMO REIKALU

Tulas laikas atgal pasireiškė nesusipratimų SLA. veikėjų tarpe sulig pereito Seimo nutarimo, kuriuomi įgaliojama SLA. Pildomoji Taryba ruošti dirvą SLA. Centro perkėlimui į Pittsburgh, Pa. Tais nesusipratimais rezoliucijos ir veikėjų rašiniai pasiekia ir SLA. organą.

Šia proga todel norime atkreipti SLA. veikėjų dėmesį į pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą, kuris turėtų išsklaidyti visokius nesusipratimus Centro kėlimo klausimu. Pildomoji Taryba, savo suvažiavimo protokole pacitavus Seimo nutarimą, priėjo išvados ir nutarė sekamai:

„Šį Seimo nutarimą nuodugniai apsvarsčius prieita išvados, kad šiuo momentu nėra patogios sąlygos Centro Raštinės kėlimui, tad vienbalsiai nutarta SLA. Centro Raštinės kėlimo klausimą atidėti tokiam laikui, kuomet bus patogios sąlygos šito Seimo nutarimo įvykinimui. pilnai prisilaikant nutarimo dėsnių."

Kartu Pildomoji Taryba apsvarsčius jai priduotas rezoliucijas Centro Raštinės kėlimo klausimu, tarpe kita pareiškė pageidavimą, kad SLA. organe „Tėvynėje" butų išvengta nesusipratimų ir ginčų augščiau minėtų rezoliucijų reikalu. Akyvaizdoje tokio Pildomosios Tarybos suvažiavimo pareikšto pageidavimo, „Tėvynės" Redakcija negali nesiskaityti su Pildomosios Tarybos narių gerais norais vengti nesusipratimų ir ginčų tokiu reikalu, kurio vykinimas, del nepatogių sąlygų, atidėtas neribotam laikui.

Todel šiuomi pranešame visoms SLA. kuopoms, kurios prisiuntė „Tėvynės" Redakcijai priešingas ar užgiriančias Centro kėlimą rezoliucijas, kaip lygiai ir tiems veikėjams, kurie savo rašiniais tą reikalą diskusuoja, jog tokių ginčų ir diskusijų vengsime SLA. organe „Tėvynėje". Patys gerbiami SLA. veikėjai puikiai supranta, kad tuščias darbas vesti ginčus ir diskusijas tokiu reikalu, kuris aktualiai neveikia. Savo nutarimu Pildomoji Taryba aiškiai pasisako, kad ji pilnai prisilaikys minėto Seimo nutarimo dėsnių, svarstydama dirvos rengimą Centro Raštinės kėlimui į Pittsburghą. Vadinasi, ginčas galutinai baigtas, kas liečiasi Pildomosios Tarybos žygių. O Seimo nutarimą ginčais ir diskusijomis negalima panaikinti.

Kuomet šis klausimas galutinai išaiškintas Pildomosios Tarybos nutarimu, tai butų visiškai beprasmis dalykas vesti tolimesnius ginčus jo svarstymui ir tuomi tik bereikalingai eikvoti vietą SLA. organe. Antra, jokis ginčas nepraeina be susipykimo, be susivaidijimo besiginčijančių tarpe. Tas viskas tiesioginiai atsiliepia į kurybinius organizacijos reikalais darbus ir juos sutrukdo.

Todel gerbiami SLA. veikėjai, užmiršę kilusius nesusipratimus Centro Raštinės kėlimo klausimu, visi stokime į vieningą kurybinių Susivienijimo labui darbų frontą. Dirva plati visokiam veikimui SLA. kuopose ir apskričiuose pareikšti. Tinkamai pasidarbavus galima ir naujų narių organizacijai gauti. Tik visi stokime darban ir sulig išgalės pasidarbuokime savo organizacijos labui.

—o—

SLA. NARIŲ DĖMĖSIUI

Su šiuo „Tėvynės" num. pradedame spausdinti seriją labai įdomių ir svarbių rašinių apie fraternalizmą, kuriuos malonėjo patiekti gerb. SLA. Iždininkas K. P. Gugis. Šie rašiniai pradedami talpinti „Tėvynėje" bendra antrašte: „Fraternalizmas Žmonijos Gyvenime". Šiuose savo rašiniuose autorius nušviečia netik fraternalizmo atsiradimo istoriją, bei jo vystimasi žmonijos gyvenime, bet analizuoja ir nurodo kitų tautų fraternalių organizacijų veikimą, palygindamas su musų Susivienijimo veikimu. Nušviečia fraternalės apdraudos reikšmę ir svarbą Amerikos gyvenime. Žodžiu, begalo įdomus ir pamokinanti rašiniai.

Patartina kiekvienam SLA. nariui šiuos rašinius tinkamu dėmėsiu perskaityti ir juos pastudijuoti. Gyvename ir mokinamės — priežodis sako. Studijuodami kitų tautų veikimą fraternalizmo srityje, turėsime progos palyginti tą veikimą su musų Susivienijimo veikimu. Gal galėsime pasimokinti iš kitų ir jų praktiškais ir naudingais, bei lietuvių psichologijai artimais žygiais galėsimę pasinaudoti. Butų begalo naivu tikrinti, kad musų Susivienijime viskas ant tiek tobula, kad jau nebėra vietos jokiems pagerinimams musų organizacijoje.

Visas pasaulio progresas paremtas tarptautiniu bendradarbiavimu. Visos pasaulio tautos pasinaudoja vienos kitų naujais išradimais, įvairiais techniškais, ekonominiais ir socialiais eksperimentais. Todel ir Susivienijimui nebutų jokio pasižeminimo, jei pasinaudotume kitų tautų eksperimentais fraternalio veikimo srityje.

Tačiau bent kokių reformų įvedimas organizuotų žmonių grupės bendrų reikalų patobulinimui bus sekmingas tik tokiu atvėju, kuomet tokių reformų reikšmę ir svarbą pilnai supras bent didelė didžiuma organizacijos narių. Todel linkėtina, kad visi SLA. nariai susidomėtų gerb. SLA. Iždininko mums teikiamu patarnavimu, supažindinimui mųs su plačiuoju įvairių tautų veikimu fraternalizmo dirvoje.

—o—

MIRTIES STREIKAS

Visą moderniškąjį pasaulį sukratė pasibaisėjimo banga, kuomet pasklido žinios apie Vengrijos 1,200 ankliakasių mirties streiką. Kad priversti darbdavius pakelti algas nuo $2 iki $3.50 savaitėje, angliakasiai užsidarė Pecz angliakasykloje, 1.300 pėdų gilumoje po žeme, bevelydami geriau mirti badu ir nuo nuodingų dujų, negu toliaus badauti su savo šeimynomis. Kuomet darbdaviai pareikalavo pertraukti šį bado streiką, tai pasirįžę mirti darbininkai jiems atsakė: „Pakelkit musų algas, arba siųskite žemyn į kasyklą 1,200 raudonų karstų."

Angliakasyklų savininkai iš karto atsisakė pakelti darbininkams algas, teisindamiesi, kad didelis perviršis yra iškastų anglių, kurių jie negali parduoti ir todel algų darbininkams negali kelti. Tačiau valdžiai spaudžiant darbdavius sutiko išpildyti darbininkų reikalavimus ir mirties streiko dalyviai apleido kasyklą.

Gali buti aišku kiekvienam kokia darbininkų buklė, kuomet jie priversti griebtis net tokio desperatiško žygio, kaip masinė saužudystė. Savaitinė dviejų dolerių alga kad ir pigiausiose pragyvenimo sąlygose yra vien nepakenčiamo badavimo alga, ypatingai šeimas turintiems darbininkams. Kuometį iškastos anglies yra didelis perviršis ir nėra kur jos dėti, tai ir darbdavių išgalės didesnes algas mokėti yra apribotos.

Reiškia pasaulis ekonominiai serga. Tos ligos aiškųs požymiai matomi ir jaučiami ir Amerikoje. Musų krašto anglies gamybos industrija taip pat labai nesveika. Minkštosios anglies gamybos industriją dalinai sutvarkė NRA patvarkymų įvedimas. Be to, valdžia planuoja perviršį angliakasių apgyvendinti savaimi pasilaikančiomis kolonijomis. Tačiau kietosios anglies industrija dar sunkiai tebeserga. Kietosios anglies gamyba daugiau nei per pusę sumažėjo palyginus su 1917 metais, nes tik tiek tereikia kietosios anglies sunaudojimui. Gamybos priemonės patobulėjo ir tas dar labiau sumažina darbo jėgų reikalingumą kietosios anglies gamybai. Tokiu budu pragyvenimą pelniusieji kietosios anglies gamyboje darbininkai atsidurė labai sunkioje padėtyje.

Nors Amerikai gal negrumoja pakartojimas Vengrijos darbininkų tragiškos demonstracijos, tačiau ir musų krašto ekonominio nesveikumo problemos laukia teigiamo išsprendimo. Dar labai sunkiai serga musų ekonominis gyvenimas.

—o—

Ar aš galiu be skausmo žiurėti, kai žmonės savo protą eikvoja tam, kad vienas su kitu peštis ir savo išmintį tam, kad viens kitam kilpas ruošti, apgaudinėt ir išdavinėt. Ar aš galiu be ašarų žiurėti į tai, kad gero ir blogo pagrindai užmesti, arba veikiausiai nežinomi. — *Feognis.*

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. J. T. VITKUS,
1286 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

RAMUS KUDIKIS.

Niekas nėra taip malonu sviete, kaip ramus kudikis. Ir mama linksma, ir tėvas nakty pasilsi, ir kaimynai gali miegoti. Neramus kudikis — nerami visa gatvė.

Kad kudikis butų ramus, pirmučiausia maistas turi buti jam tinkamas. Kitaip jį kankina gazai. Sunku buti ramiu, kuomet viduriuose revoliucija. Nereikia grusti kudikiui spenį, kada jis tik surinka. Juk ir suaugusiam žmogui nesiskubinam duoti valgit kuomet jį gumbas užpuola.

Jeigu kudikis sveikas, tegu jis parėkia. Parėks ir nusiramins. Jeigu nesveikas — geriaus pasišaukti gydytoją. Beje, pirm to reikia pažiurėti ar spilka neduria vaikui į pašonę.

Toliaus reikia kudikis daboti nuo išgąsties.

Du dalykai gąsdina kudikį: trenksmas ir netekimas atspirties. Reikia kudikis užlaikyti ramiai, daboti nuo trenksmo, povaliai pratinti prie namų trukšmo. Atsargiai kudikis čiupinėti, nemėtyti į orą. Net ir supimas gali išgąsdinti kudikį jeigu bus daromas neatsargiai.

Nereikia kudikis pykdinti.

Su piktu kudikiu motinai tikra bėda. Pajuosta, sustoja kvėpavęs, nežinia, ar jį mušti ar ką daryti.

Geriausia nepykinti.

Kudikis pyksta, kuomet jam suvaržai sąnarius, laikai galvą ar kojas, ar rankas.

Tas reiškia, jog kudikis reikia čiupinėti švelniai, palukes pamainyti lengvai ir greitai, maudyti atsargiai, vengti visko, kas jį gali supykinti.

Atrodo, kad netolimoj ateity moteris, norinti turėti kudikį, turės pereiti tam tikrą lavinimosi kursą, išmokti kaip auginti kudikį. Kiekviena turės apsipažinti su kudikio psichogija, idant galėtų jį tinkamai auklėti. Šių dienų civilizacija uždeda ant musų pečių didelę naštą. Gyvenimas yra toks painus, kad reikalauja gerų nervų ir gabumo, netik kuno pajėgų.

Dr. F. M. L.

Rašytojo Nuomonė Apie Nužudytą Karalių

Karaliui Aleksandrai tragiškai žuvus Francijos uoste, šis valdonas ir diktatorius tikrai pagarsėjo visame pasauly. Vieni gailisi karaliaus, kaipo gero ir išmintingo valdono, kiti sako, kad visų despotų, tironų ir diktatorių panašus likimas laukia.

Nors dauguma žmonių yra susirupinę netiek del nužudymo karaliaus, kiek del tos komplikuotos padėties, kuri susidarė del jo mirties, nes prisibijoma pasikartojimo 1914 metų istorijos del pasaulinio karo. Nors yra manoma, kad del nužudymo karaliaus Aleksandro gal ir neįvyks pasaulinis karas, nes Europos valstybių pasiskirstymas į priešingus liogerius toli gražu neatatinka 1914 metų padėčiai.

Labai įdomiai apibudina nužudytąjį karalių Aleksandrą garsusis Jugoslavų rašytojas, Louis Adamič. Pats rašytojas yra buvęs paprastas darbininkas ir yra gimęs Jugoslavijoj iš slavokų kaimiečių tėvų ir jau budamas 35 metų amžiaus buvo pripažintas kaipo geriausias rašytojas toje genkartėje ir yra pasižymėjęs tokiais kuriniais, kaip „The Native's Return". Pora metų atgal Guggenheim Foundation suteikė Adamičui „Fellowship" ir siuntė jį į Jugoslaviją kaipo garbės svečią.

Rašytojas Adamič, turbut, geriau pažįsta netik žuvusio karaliaus visas ypatybes, bet ir Jugoslavijos žmonių padėtį ir jų idealus ir kovas del laisvės.

Adamič, rašydamas del United Press, sekamai apibudina Jugoslavijos karalių Aleksandrą: „Taip kaip ir dauguma autokratų tironų, praeity ir dabar, Jugoslavijos karalius Aleksandra ypatiškai buvo mėgiamas ir garsus žmogus. Arba teisingiau bus pasakius — kurčias aktorius, kurio specialybė buvo garsinti save tuo naudojantis politiniam gyvenime. Jisai turėjo skirtingą charakterį, negu kad paprastai turi visi autokratai ir tironai. Jisai buvo ekstrymiškai demokratiškas, ypač tarpe tamsių savo pavaldinių. Važiuodamas per kaimus Serbijoj, Bosnijoj ar Slovenijoj, jisai bučiuodavo senų kaimiečių moterų purvinas rankas; jisai bučiuodavo vaikus kaimiečių su bėgančiomis nosimis. Jisai saldžiai juokaudavo su kaimiečiais.

Demokratiškas elgėsis buvo ne be priežasties. Jisai buvo serbas ir serbai yra giliai ir teisingai demokratiški žmonės. Pamatiniai abidvi jo ypatybės: populiarizuoti save ir demokratiškai elgtis, tai tik priedanga, kad paslėpus tikrąją savo ypatybę, kaipo valdono, kurioj slepiasi pasitenkinimas absoliutizme, brutališkume, persekiojime ir naikinime visokios opozicijos ir baisiausiame terore.

Viršminėta charektaristika leido jam paslėpti nuo žmonių tą faktą, kad jisai buvo finansiniai suinteresuotas didžiumoj tų svarbiųjų industrijų toje šaly, kur darbininkai yra baisiausiai išnaudojami ir skriaudžiami be jokių rubežių ir per tai jisai save pasikėlė iš biedno Balkanų princo nuo 1918 m. iki turtingiausio žmogaus visoje pietvakarinėj Europoj 1934 m. Jo populiariškumas ir neva demokratiškumas taip pat gelbėdavo jam paslėpti tą faktą ignorantų akių, kad jisai sau mokėdavo iš valstybės iždo metinės algos daugiau kaip $1,000,000 (vieną milioną dolerių) už savo tarnystę kaipo diktatorius.

Taip pat Jugoslavija yra ne taip jau didelė ir turtinga šalis, bet jos karalius sudaro išimtį tik Japonijos Mikadai, kuris yra geriausiai apmokamas valdonas visame pasauly.

Jisai netiki į jokią laisvę del savo pavaldinių, kurie norėtų laisve naudotis, galbut del to, kad jisai buvo auklėtas rusų carų auklėtinių mokyklose Petrograde.

1932 metais, kai aš lankiausi Jugoslavijoj, esu matęs sunkią socialę ir ekonominę padėtį, kuri buvo tiesogine pasekme jo valdymo. Taip pat man išrodė, kad 90 nuošimčių žmonių visose klesose buvo priešingi Aleksandro diktatoriškam valdymui.

Aš buvau kontakte ir esu girdėjęs iš ekstrimistų grupių, kurių nariai buvo prisiekę, kad Aleksandras turi mirti. Saviškai jie buvo patriotai ir teroras yra priimta Balkanuose kaipo politinė metoda.

Dalis tų teroristų gyveno svetimose šalyse, įskaitant ir Franciją. Aš nė kiek nesistebėjau išgirdęs apie Aleksandro nužudymą. Kitokios jam išeities nebuvo, jei gal Aleksandrą tik naturalė mirtis butų išgelbėjus.

Ir man rodos, kad pats Aleksandras del tokios savo baisios mirties yra daugiau kaltas, negu tas žmogus, kuris tuos mirties šuvius į jį paleido".

Toliau rašytojas Adamičas apibudina ir karaliaus ypatybę ir įspudžius, kuriuos jisai įgijęs iš pasimatymo su karalium, jam lankantis Jugoslavijoj.

Pasak Adamičo, pakako 10 minutų pabuti su Aleksandru ir pakalbėti, kad persitikrinus, jog jis neturi nė tos ypatybės, apie kurią visi tiek daug pasakodavo ir girdavosi.

S. Bakanas.

Naciai Mindžioja Lietuvių Teises

Jeigu paskutiniuoju laiku iš Rytų Prusijos lietuvių negirdėti didesnių nusiskundimų, tai nereikia manyti, kad ten viskas tvarkoje. Arčiau pažiurėjus, padėtis lietuvių Rytprusiuose yra labai sunki ir apverktina. Vietiniai lietuviai nacių teroro akyvaizdoje verčiami tylėti, skundos balso nepakelti. Kerštas už kokius nors viešus, arba į tarptautines įstaigas paduotus nusiskundimus butų jiems ištikro baisus ir šių dienų sąlygose be ne niekas iš lietuvių nedrįsta tokio keršto ant savęs užsikrauti. Patyrimai parodė, kad tie, kurie drįso nusiskųsti, dar daugiau spaudžiami, persekiojami. Pas vokiečius teisybės susilaukti vilties nustojęs, lietuviai kito kelio teisėtų skundų iškėlimui nemato. Jiems ir nepadės nei jokio tautinių mažumų kongreso, nei vokiečių vyriausybės viešai pareiškimai, kad Vokietijos valdžia, girdi, nenorinti suvokietinti kitų tautybių žmonių.

Rytprusiuose lietuviškas judėjimas negali laisvai plėtotis, del to, kad kiekvienas, kuris mėgintų bent pirštą pajudinti, gautų visokiais budais, ypač medžiaginiai nukentėti. Lietuvių draugijose ir organizacijose dalyvaujantieji ant kiekvieno žingsnio persekiojami, sekami, kur eina, su kuo pasimato. Policijai visi organizuotieji lietuviai yra žinomi, nes jau prieš pusmetį ji pareikalavo visų draugijų narių sąrašų.

Vokiečių policija turėdama savo rankose lietuvių sąrašus, jau prieš keletą mėnesių jiems suteikė nelauktą ir labai žiaurų smugį — kuone visų draugijų nariams atėmė pasus ir sienai peržengti liudijimus. Tuo budu jiems visiems vokiečių valdžia užkirto kelią į artimą Klaipėdos kraštą ir į Lietuvą. Nežiurint to, kad daug lietuvių delei to skaudžiai nukentėjo medžiaginiu atžvilgiu ir atsikartotinai iš žemesnių ir augštesnių valdžios organų prašė leidimo pereiti per sieną, tačiau ligi šiol jų prašymai liko nepatenkinti.

Vokiečių policija rengiasi daryti dar naujus smugius prieš Prusų lietuvius, už tai, kad Klaipėdos krašte buvo suimti priešvalstybiniai gaivalai, kurių kaltė šiandien jau neabejotinai įrodyta. Tačiau vokiečių valdžia nekais Klaipėdos krašte, nes lietuviai buvo ir yra visados lojalūs tai valstybei, kurioje jie gyvena. Kas dabar dedasi Prusų Lietuvoje su lietuvių tautine mažuma, yra griežtai priešinga tiems faktams, kuriuos taip dažnai mėgsta skelbti vokiečių nacių vadai. Tsb.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Kompeticija

Kaip kam kompeticija ir kritika labai nepatinka. Jei tulas ką atlieka ir kas jo darbus pakritikuoja, tai pakritikuotas tiesiog piestu šoka ir delto, kartais, net iš veikimo prasišalina. Kaip kas taipgi nepatenkintas ir kompeticija. Jei tulas ką nors pradėjo veikti — nori, kad niekas kitas tokio darbo neveiktų.

Aš esu priešingos nuomonės. Mano nuomone, gera kritika ir džentelmoniška kompeticija, tai eliksyras žmonijos gyvenime, tai druska su pipirais barščiuose. Be kritikos ir kompeticijos mes niekur nenužengtume. Be kritikos musų darbai butų netobuli. Be kompeticijos, pavyzdžiui, mes turėtume naudotis netobulais musų gyvenime reikmenimis.

Aš čia turiu vieną labai gerą del to pavyzdį. Keletas metų atgal musų miestе nebuvo lietuvių kalbos mokyklėlės. Tulas geraširdis lietuvis tokią mokyklėlę įsteigė ir pradėjo jaunuolius lietuvių kalbos mokyti. Mokino taip, kaip jis galėjo, kaip pats mokėjo. Į mokyklą pradėjo eiti visokių pažvalgų tėvų vaikai. Kaip kam tas nepatiko. Manė, kad tula dalis jaunimo bus „iš kelio išvesta". Todel kitos sriovės žmonės irgi lietuvių kalbos mokyklėlę įsteigė. Netrukus dar ir kita mokyklėlė atsirado. Kiekviena mokyklėlė stengėsi kodaugiau jaunimo gauti ir todel jaunuolius mokė jau ne bile kaip, bet gavo tame darbe prityrusius žmones. Ir, ačiu kompeticijai, kur pirmiau jaunuoliai apie lietuvių kalbos mokymąsi nė negalvojo, šiandien jau keli šimtai jų lietuviškai mokinasi. Ir visos tos mokyklėlės, ačiu kompeticijai, atlieka vieną ir tą patį gerą tikslą.

Aš norėčiau taipgi kad ir musų jaunimo veikime galiotų kompeticija. Jei vieni ką pradeda veikti ir jei tas jų veikimas jums nepatinka — jųs tą patį pasistengkite atlikti geriau. Jei tuloje lietuvių kolonijoje yra kokia nors jaunimo organizacija ir jei tos organizacijos darbai jums nepatinka — suorganizuokite Susivienijimo Lietuvių Amerikoje jaunuolių kuopą. Jei kitas jaunuolių burelis ką veikia ir tas veikimas jus neįdomina— lai SLA. jaunuolių kuopa neapsileidžia, lai ji ką geresnio surengia. Žinoma, kaip kritikoje, taip ir kompeticijoje turi buti džentelmoniškumo; veikti reikia taip, kad pasirodžius geriau, o ne vien delto, kad kitiems kenkus.

Iš to butų nauda ir patiems jaunuoliams ir visiems lietuviams. Lenktyniuodami su kitais turėtume rimtų organizacijų ir tos organizacijos geresnius darbus nuveiktų. **Filosofas.**

Mokslas, Raštija ir Dailė

Rašo **IOTA**

APLINKYBĖ.

Aplinkybė žmogui sakoma, kaip dažas audeklui. Gyvenamosios vietos, ar tai butų mieste ar uky, turi savo ypatingą įtaką į žmogaus budą. Tos įtakos veikia į mus nejučiomis. Ukio gyvenimo grožį temato miestiečiai. Patys ukininkai to grožio, kuriame buna, nemato bei neįvertina jo, nes jie su juo susigyvenę. Tas pat ir su miesto gyventojais: jie neapčiuopia svarbą visų kulturos versmių, kuriomis galima naudotis, taigi retas kuris tesinaudoja jomis. Tarpe cemento, plieno, plytų ir užėsių užaugę žmonės mato grožį ukiuose, o ukininkai — miestuose.

Kadangi žmogaus kultura dažnai apsireiškia raštu, bet ne visų žmonių jausmai prisižadina vienose ir tose pat aplinkybėse rašyti ką nors. Dainius Vaičaitis tik išvykęs svetur pilnai tesuprato savo šalies grožį. Mums nereikia nė biografo, kad pasakytų mums, jog Basanavičius ilgai gyvenęs svetur. Taip esant, jis dar labiau užsiartino tėvynės meile ir rašė josios pačijmą iš tolo. Nereikia nė gilaus pažinimo rašytojo Krėvės gyvenimo, idant gavus gerą suopratį jo raštų. Tai savaime aišku, kad jis užaugęs pasakiškose aplinkybėse, kurios davė jam įkvėpimo ir medžiagos rašyti. Jo didvyris „Šarunas" ar tik ištikro nebus tas pats, kuris gyveno senovės Graikijoje ir nuo kurio praminta — Šaruninė įlanka. Jis buvęs joniškių graikų didvyriu.

Marsas rašytojas kaip Villon, miręs vienais metais paskiau Vytautą Didįjį, labiau pasauliui žinomas ir gerbiamas, negu mųs Vytautas. Nuskuręs žydas dainius kaip Heinė į padanges nun keliamas. Kaipo tikras žydas, dainius ir pašiepikas, mirties patale vosgyviu gulėdamas, jis rašė senai jau nusikaputijusiam pranašui Merlin'ui šiuos žodžius: „Brozeliande, Brittany, gojely tu esi; tavo kapas dengiamas augštų ar-žuolų, kurie, kaip emeraldo liepsnos, stiebiasi link dangaus. O, broli Merlin'ai! aš pavydžiu tau tuos medžius su jų vėjeliu, nes pas mane vėjelis niekados nepapučia, lapelis nesukruta, man gulint patalo kape čjon Paryžiuje, kur, nuo ryto ligi vakaro, aš nieko daugiau negirdžiu kaip tik ratų dardėjimą, kujų taukšėjimą, gatvių peštynes ir portapianų skambinimą."

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

AMSTERDAM, N. Y.

SLA. Jaunuolių 373 Kp. Rengia „Hallowe'en Party".

SLA. 373 jaunuolių kuopos susirinkimas įvyko spalio 11 d., Amerikos Lietuvių Kliubo kambariuose. Susirinkime dalyvavo gana gražus burelis narių. Apkalbėta įvairus kuopos ir organizacijos reikalai. Vėliau iškelta klausimas, ką nors surengti. Sumanyta rengti „Hallowe'en Party". Minimas parengimas įvyks spalio 26 dieną.

Vakaro surengimui išrinkta komisija iš sekančių narių: Dr. Adam A. Kinder, p-lė B. P. Valikoniutė ir p-lė E. Stankevičiutė.

Visi vietiniai lietuviai kviečiami į parengimą atsilankyti.

Po susirinkimo turėta šokiai ir užkandžiai.

SLA. 373 Kp. Koresp.

IŠ KUR VOKIEČIAI ATSIDANGINO Į PRUSŲ LIETUVĄ.

Kadaise, prieš keletą šimtų metų, Prusų Lietuva buvo grynai lietuviškas, lietuvių gyvenamas kraštas. Atsidanginę į lietuviškas žemes ir galutinai išnaikinę bei nutautinę senovės prusus, vokiečiai pradėjo plačiu mastu kolonizuoti ir kitas lietuvių gyvenamas žemes į pietus nuo Nemuno. Smarki Prusų Lietuvos kolonizacija prasidėjo 18-jo šimtmečio pradžioj, kai čia buvo atgabenti kolonistai iš Salzburgo. Salzburgiečių vardas Prusų Lietuvos istorijoj sutinkamas gana dažnai, todel pravartu bus žinoti, kas buvo tie atėjunai ir kuriais tikslais jie į Lietuvą atkeliavo.

SALZBURGIEČIAI — TREMTINIAI EVANGELIKAI.

Salzburgas — Austrijos provincija, kaip ir Tirolius ir Pietų Vokietijos kraštai — Bavarija, Badenas, buvo kraštas, kur naujai paskelbtas Martyno Liuterio tikėjimas susilaukė smarkaus persekiojimo iš katalikų pusės. Užtat visi augščiau suminėti kraštai iki šiai dienai išlaikė katalikybę. Nuo 1550 metų prasidėjęs nesugyvenimas tarp katalikų ir evangelikų Salzburgo gyventojų tęsėsi su pertraukomis apie porą šimtmečių. Šis nesugyvenimas ypač paaštrėjo 1727 metais, kai popiežius Benediktas XIII įsakė visiems katalikams sveikinantis sakyti: „Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus". Dalis salzburgiečių tam įsakymui pasipriešino, aiškindamiesi, kad toks pasisveikinimas viešose vietose butų Jėzaus vardo išniekinimas. 1731 metais apie 20,000 salzburgiečių atvirai atsisakė nuo Romos ir perėjo į evangelikų tikėjimą. Salzburgo vyriausybė pabugo, kad visi krašto gyventojai nepereitų į evangelikus ir išleido vadinamą „Emigracijos Patentą", pagal kurį visi atskilę nuo katalikų bažnyčios turėjo per 8 dienas apleisti Salzburgą.

SALZBURGIEČIAI TRAUKIA Į LIETUVĄ.

Ištremtieji Salzburgo evangelikai apleido savo gimtąjį kraštą ir traukė į Vokietiją be jokio plano ir globos. Ir štai Prusijos karaliui Friedrichui Viliui I atėjo į galvą mintis panaudoti tuos tremtinius Prusų Lietuvai kolonizuoti. 1732 metais jis pakvietė salzburgiečius į Prusiją, kad Prusų lietuvių žemes apgyvendinti tikrais vokiečiais. Iš Berlyno salzburgiečiai buvo nugabenti į Karaliaučių ir iš čia, vyriausybės šelpiami, pasklydo po visą Prusų Lietuvą. Per trumpą laiką jie čia įsikurė apie 12,000.

Pradžioj Prusų lietuviai tremtinius labai užjautė ir padėjo jiems naujose vietose įsikurti. Bet šiandien, po 200 metų nuo salzburgiečių atsidanginimo, matome, kokią didelę žalą šie atėjunai padarė lietuvių tautai. Dėka jiems, vokiečiams pavyko nuslopinti Prusų Lietuvoje lietuviškumą ir suvokietinti daugumą Prusų Lietuvos gyventojų — lietuvių.

VOKIEČIAI IŠKRAIPO ISTORIJĄ.

Salzburgiečių atsidanginimo į lietuvių žemes 200 metų sukaktuvėms paminėti prieš kurį laiką Vokietijoje buvo išleista knyga, pavadinta: „Die Salzburger. Die Geschichte und namentliches Verzeishnis der im Jahre 1732 in Litauen eingewanderten Salzburger" (Salzburkiečiai. Trumpa istorija ir sąrašas 1732 metais į Lietuvą atkeliavusių salzburgiečių). Šioje knygoje Lietuva atvaizduojama taip, lyg salzburgiečiai butų tą kraštą savo rankomis sukurę. Jie nenori pripažinti, kad tose žemėse jau nuo amžių gyveno ir savo prakaitu kiekvieną kampelį aplaistė žmonės, vadinami lietuviais, nuo kurių vardo ir pats krašto pavadinimas paeina.

Bet vokiečiai dideli istorijos falsifikatoriai. Jie sugeba net Lietuvos žemes Salzburgu paversti. **M. R.**

JAUNUOLIAI

Šiuo prašome visų jaunuolių rašinėti "Jaunimo Keliuose" apysakaičių, pasakėlių, eilių, juokų gavosukių bei šiaip įdomių rašinėlių. Taip gi butų malonu, kad jaunuoliai mums pranešinėtų žineles iš savo gyvenimo: parengimų, sporto, pasižymėjimų ir tt.

Motinos Ieškant

Edmondo de Amičio Apysaka.

(Tąsa)

Markas vos suskubo pabučiuoti jam ranką. Ir kiti darbininkai, kurie taip šiurkščiai su juo elgėsi, atsiskiriant, jam linktelėjo. Berniukas mosterėjo ranka, duodamas atsisveikinimo ženklą, ir stovėdamas žiurėjo į burį vežimų, kol šie neišnyko rusvose laukų dulkėse. Paskui liudnas leidosi kelionėn.

❖ ❖ ❖

Vienas dalykas tačiau jį iškart šiektiek suramino. Tiek dienų keliavus per begalinę, visada vienodą lygumą, jis priešaky matė pynę augščiausių mėlsvų baltomis viršunėmis kalnų, kurie Markui priminė Alpes ir todel jam teikė įspudžio, lyg kad jis grįžštų į savo kraštą. Tai buvo Andai, Amerikos žemės kalnynas, ilgiausia kalnų pynė, kuri tęsiasi nuo Ugninės Žemės iki arktiko žemėgalio — Lediniuotųjų jurų per šimtą dešimts laipsnių platumo. Taip pat jį ramino ir oras, kuris po truputėlį darėsi šiltesnis. Tai paėjo nuo to, kad eidamas šiaurėn, jis artinosi į tropikų kraštus. Tolimai vieni nuo kitų rasdavosi keletas namų su krautuvėle. Čia Markas pirkdavosi šį-tą valgyti. Susitikdavo jis taipgi raitų. Kai kur išvysdavo moteris, sėdinčias su vaikais ant žemės vienoje vietoje. Jos buvo rimtos. Jų veidai Markui išrodė visai nepažįstami, juodi, kaip žemė. Akys kreivos, žandikauliai išsišovę. Jie domingai žiurėdavo į jį ir nulydėdavo akimis, išlengvo gręždami galvas lyg koki atomatai. Tai buvo indėnai.

Pirmą dieną Markas ėjo kol galėjo. Nakvojo po medžiu. Antrą dieną ėjo žymiai mažiau ir su mažesniu noru. Jo batai buvo suplyšę, kojos supleišėjo. Pilvas nusilpo del menko valgio. Antros dienos vakarop jį pradėjo imti baimė. Jis mat Italijoje gyvendamas buvo girdėjęs, kad čia yra gyvačių. Jam kartais nusiduodavo, kad girdi jas šiužant. Tuomet jis sustodavo, pradėdavo bėgti. Šiurpuliai jam per kuną ėjo. Kartais jis pradėdavo labai graudintis ir eidamas tylomis verkė. Paskui gi manė: kiek tai kentėtų jo motina, jei ji žinotų, kad jis tokioj baimėj! Todel ši mintis jam priduodavo drąsos.

Kad nusikračius baimės, berniukas prisimindavo sau daug daiktų apie motiną, jos žodžius, kai ji važiavo iš Dženovos, kaip ji jį užklodavo gulint lovoje, kaip, jam esant vaiku, imdavo jį kartais ant rankų ir sakydavo: „Pabuk truputį su manim". Ir jis išbudavo ilgą laiką, prikišęs savo galvą prie jos galvos, paskendęs svajonėse. Į ją kreipdavosi dabar, budamas vienas: „Motuše tu manoji, ar aš tave kada pamatysiu! Brangioji, ar aš rasiu šios kelionės galą!" Ir jis vis ėjo ir ėjo tarpe jam niekad nematytų medžių, tarp plotų, nusodintų cukraus nendrėmis, per begalines pievas, visada matydamas toli priešaky augštus, mėlsvus kalnus, kurių viršunės giedrą dangų siekė.

(Daugiau bus)

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikučiams.

SENELIS

Senelis mylėjo ir lepino vaikus. Darė jiems įvairių žaislelių; kam dudelę, kam vilkelį, kam antelę ar vištelę iš molio nulipdydavo.

Pasakodavo vaikams senelis, kaip žvėrys miške gyvena, kaip paukščiai saugo daržus ir laukus, kaip bitutės medų nešioja, kaip jis apie bites vaikščioja.

Klausosi vaikučiai net išsižioję. Nė vieno žodžio nepraleidžia. Myli jie už tai senelį. Senelis gi myli vaikučius.

MYKOLIUKAS IR DANUTĖ.

Mykoliukas ir Danutė sugrįžo iš mokyklos. Motutė davė jiems pyragėlio ir įpylė pienelio.

Pavalgė Danutė pyragėlio su pieneliu ir sako: „Ai, kaip gardu pyragas su pieneliu!" O Mykoliukas sako: „Reikia palikti pyragėlio ir pienelio musų broliukui Petrukui. Juk jis dar nesugrįžo iš mokyklos. Pareis nuvargęs ir išalkęs."

STRAZDO DAINA

Svetimoj šaly buvau,
Alų, midų gėriau —
Sudžiuvau, sudžiuvau.
Į savo kraštą parlėkiau,
Kirminėlius lesiau,
Nutukau, nutukau.

:: Leninas ir Stalinas ::

Rašo **V. J. Budrikas.**

Leninas, kaip ir Stalinas, visai nebuvo susijungę su priešrevoliucine Rusų valdančia klase.

Lenino kilmė paėjo iš inteligentijos. Jis gimė iš mokytų vidurinės klasės žmonių. Stalinas paeina iš žemiausios kaimiečių darbininkų klasės. Leninas buvo rusas, tirštai nuvarsuotas totorių krauju. Stalinas yra grynas mongolas. Georginiečiai, iš kurių Stalinas išdygo, neturi savy slavų kraujo.

Kas tik imtųs apipiešti Lenino personališkumą, liktųs nuvytas į superlatyvą. Jo charakteris buvo kraštutinis. Jo budas nepastovus. Jis buvo pakrypęs, nelygsvaruojąs žmogus. Tuli jo ypatybių elementai buvo perdaug rupiai išplėtoti, kuomet kiti (morališki, žmoniški, artistiški) buvo nepaprastai nustelbti.

Leninas buvo, visųpirmiausia, didis nekentėjas. Jo sugebėjimas neapkęsti, valdė jo visas ypatybes. Jo neapykanta apglėbė visą buržuazinę pasaulio organizaciją. Bet tai buvo šalta, beypatinė neapykanta, nekreipiama nei į vieną žmogų ar žmones, bet tik į vieną daiktą: dabartinę pasaulio tvarką.

Leninas ir Trockis vieną dieną kartu nuvažiavo į Londoną ir perėjo per Westminster Abbey. Trockis pasakoja, kaip Leninas nurodinėjo ir kritikavo „jų" architekturą. Net ir gražus daiktas jam atrodė negražus, jei jis buvo pagamintas kapitalistinėj gyvenimo schemoj.

Ir tai buvo pats beypatiškumas, šaltas jo neapykantos objektyviškumas, kas jį išaiškino. Ypatos neapykanta gali but suminkštinta žmonišku kontaktu, aplinkybėmis. Bet objektyvi neapykanta del sistemos, keliauja savo šaltu keliu. Ji eikvoja savo jėgą, bestatydama konkretingus planus savo priešų sunaikinimui.

Lenino neapykanta nebuvo akla. Ji buvo apginkluota giliu savo priešų pažinimu, nes Leninas netoks kaip Stalinas. Jis buvo gilus mąstytojas ir gilesnis studentas. Jis išstudiavo kapitalistinę sistemą; jis net parašė jos istoriją. Bet tas visas pažinimas buvo nukreiptas prie vieno tikslo: nepatenkintųjų ordų suorganizavimo, kad sunaikint priešų sistemą.

Nežiurint jo viso mokytumo bei mokslo, Leninas buvo „kulturingas", kaip kad mes tą žodį suprantam. Jo pasaulio paveikslas buvo plokščias dvidimensinis vienas, suorganizuotas vienam tikslui, kurio vienatinis matavimo mastas buvo tendencijos suma kreipiama link proletariato triumfo. Nemanyk, kad proletariato gerovei. Ne. Tiktai triumfui.

Tiesa, jo marksinis mokslas buvo tik knygų dalykas. Bet jis jį padarė savo bizniu, kad pasikalbėt su daugeliu kaimiečių bei darbininkų; juos pažinti ne del žmoniškų esybių pažinimo, bet vien tiktai kaip tipingus krumplius geidžiamos pergalės mašinos rate.

Stalinas visai ne profesorius. Jis yra praktiškas diktatorius, sklidinas iki pat karštų gudrių pažinimų kaip užgriebti galybę ir laikyti valdžią. Jis pažįsta žmones; žino kaip juos valdyti ir moka juos išnaudoti savo tikslams. Stalinas nėra nieko svarbaus parašęs. Jo tikrų gabumų rekordas nežinomas. Jis cituoja Leniną kada jis nori moksleivinio pateisinimo. Savo Penkių Metų Plane jis nudengė savo narsų ir beširdišką regvaizdį. Jis yra didesnis sargybos politikas, negu Leninas.

Didi rusų rašytojai apipiešė tipingą rusą kaipo benugarkaulinį, svajonišką, betikslinį, nelaimingą, nepraktišką charakterį. Iš visų rusų rašytojų, arktipas yra Goncharovo Oblomov, kuris praleido didžiausią savo gyvenimo dalį lovoj bekapodamas alternatyvines decizijas ir daugiau nieko.

Leninas, nebudamas rusu, visai nebuvo šio tipo vyras. Jo svarbiausioji charakteristika buvo daugiau mongolinė, negu rusiškai-slaviška. Jis buvo sistematingas, nenuilstąs ir geležinės valios darbininkas iki pat savo mirties. Jo žmoniškas draugingumas ir neprietelingumas buvo sutarime su ju naudingumu link revoliucijos galo. Jis atrodė visai stokuojąs normale žmoniška šiluma. Tas išaiškino jo gilų amorališkumą. Vienas ir vienatinis jo siekis — tai proletariaminė revoliucija. Proletarų perversmas! Joki doros padėtis ar doringa žaismė negalėjo laikytis to siekimo take. Stalinas paveldėjo tą bemielaširdingą direktavimą.

Bet Leninas, nežiurint jo visiško beetiškumo, buvo geležinių principų vyras. Visai skirtingas, negu Stalinas. Leninas nesvyravo, kada proga reikalavo, nubausti liaudį delei liaudies. Stalinas yra demagogas; jis meilauja liaudį medum ir auksiniais prižadais. Jis daro koncesijas kur tik reikalinga. Jis lošia teatrinę nesvarbaus darbininko rolę vyndaržy, kad paveikti į liaudį. Josef Stalin, absoliutingas Rusijos despotas, tenkinąs kukliu Komunistų Partijos Generalio Sekretoriaus titulu.

Vienok, tuli Lenino rustaus teisumo žybterėjimai persikošė per Rusijos liaudį ir jai jie paliko jo dieviškos priežasties stovis. Žmonės, liaudis, nujaučia, kad moksleivinis Leninas nebuvo širdy vienas su jais; kad jis net įžymiai laikė juos paniekoj.

Bet Nikolai Lenin išstudiavo liaudį. Jis išmoko kaip atsiliepti į jų — liaudies — „mėlyno kraujo" pavydą, mokėjo kreiptis į „slėgėjų", „kapitalistų" užvydėjimą. Ir jis liko palaidotas jų atminty kaipo didvyris, kurs davė jų pavydui vardą ir ginklą; ginklą, kurs spaly, 1917 m., patiekė tam aklam pavydui savo ilgai ieškotą nuraminimą.

ŽMOGAUS GYVENIMAS SOCIALISTINĖJ UTOPIJOJ.

Ką sacializmas galėtų padaryti iš gyvenimo, kada jis butų laisvas formuoti jį savo paties budu?

Skausmo minimumą ir džiaugsmo maksimumą. Gyvenimą labai praturtintą smagumais ir besigėrėjimais didžiausiam žmoniškų esybių skaitliui. Dirbtų draugystės gerovei.

Bet ar jis tikrai žino, kad lygiai kaipo bendrumas, mes rasim pasitenkinimą tokiam programe?

Gerbuvis ir linksmybės gyvenimas negali mus pilnai padaryt laimingais. Palaimos ir nepalaimos šaknys žmogaus gyvenimui gludi giliau, negu ekonomijoj. Ekoniminė gerovė nėra pagrindas tam psichologiniam stoviui, žinoma kaipo dvasinė gerovė (palaima). Mes tikim, kad kur nors randas kitas kelias į tą padėtį.

Kada mes nužudom vieną neprietelį — nelaimę ir skurdą — kitas, dar blogesnis, atsiranda: tuštybė ir nuobodumas.

Tikra, skirtinga nuo marksinės, kulturinga pirmynžanga yra labai toli nuo tikrai tyro kelio į palaimą ekonominio gerbuvio prasmėj. Tikra kulturinė pirmynžanga greičiau padarys gyvenimą sunkesniu, negu lengvesniu.

Jeigu tu aspiruoji į berupestingo smagumo stovį ir to didžiai pageidauji visiems žmonėms, tu jį greičiau rasi ankstyvoj priešistorinėj draugystės valstybėj, negu vėlesnėj, augštai išplėtotoj socialistinėj valstybėj.

Jei tikslas nėra augštesnis, negu ekonominis gerbuvis, tada civilizacija buvo fatališka klaida, nes ji padarė žmogaus padėjimą neišvengiamai statesniu ir sunkesniu.

Bet tu pasakysi, pasekminga Marksistų valstybės atpalaidos žmonių energiją dvasinėms pastangoms. Dvasinėms pastangoms! Bet kokiam tikslui? Tam tikslui, kad pasiekt dar tobulesnę ekonominę lygsvarybę? Žmogus tuomi nepasitenkina.

Žmogaus palaima ateina iš didelės kovos. Bet kova turi but vedama išaugštintam lauke, indiferentiška kuno ir pasaulio rupesčiams bei vargams. **Budrikas.**

PASAKYK

Pasakyki man, sesute,
Sese mėlynake,
Ką tie vėjai, tie klajunai,
Čia kalbėjo, sakė?

Jie net kalbino leliją
Ir lingavo rutą,
Ir lankoj, kur gėlės žydi,
Jų lakiota, buta.

Ta jų pasaka bevardė;
Pasaka be žodžių,
Mano sieloje išardė
Posmus himnų, žodžių.

Jie dainavo, jie kalbėjo —
Nieko nepasakė...
Gal jų kalbą tu įspėjai,
Sese, mėlynake?

Ant. Remeikis.

GINTRO ŽVEJYS.

Švaisto juros, gilios, plačios
Mėlsvo deimanto vilnis;
Žarsto žvejys balsvas smiltis
Pro aušros vėsias ugnis.
Teka saulė, meldžias juros,
Vainikuojas gintaru;
Žvejys kįla, gaudo bangą,
Linksmą atspindžiu gelsvu.
Ė, jau glėby, tėškė veidą,
Subįrėjo kaip migla;
Tiktai žvejo dega skruostai:
Džiaugias marių dovana.
Kįla saulė, žaidžia marios,
Mainos toly blizgėsys —
Šypsos akmenį suspaudęs
Jaunas gintaro žvejys.

Serbentas.

S. L. A. REIKALAI

PROTOKOLAS

SLA. Pildomosios Tarybos Suvažiavimo, Įvykusio Spalių 11, 12 13, 14, 15 ir 16 dd., 1934 m., SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City.

(Tąsa)

SESIJA TREČIA.

Trečią sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 9:30 val. ryte, spalio 12 d. Sesijoje dalyvauja visi Pildomosios Tarybos nariai, kurie užsiregistravo pirmoje sesijoje.

Skaitoma pirmos ir antros sesijų protokolas ir priimtas kaip užrašytas.

18. Svarstoma SLA. 60 kp., Grand Rapids, Mich., buvusio finansų sekretoriaus, p. A. J. Bernoto, prašymas jam išmokėti $13.50, kaipo išlaidas kuopos reikalais ir dalį algos, kurią minima kuopa atsisakė jam mokėti. Apsvarsčius surasta, kad Pildomoji Taryba savo suvažiavime kovo mėnesy, 1934 m., nutarė, kad p. Bernotui algą už sekretoriavimą kuopoje ir išlaidas panėštas kuopos reikalais privalo užmokėti SLA. 60 kuopa, todel šis suvažiavimas neranda galimu p. Bernoto prašymą patenkinti.

19. Svarstoma Aid Association for Lutherans atsišaukimas, kviečiantis Susivienijimą prisidėti prie New England Fraternal Congress tikslu veikti drauge, idant Massachusetts valstijos liečią fraternales organizacijas įstatymai, butų peržiurėti ir pataisyti ta prasme, kad butų galima išduoti visų rųšių pomirtinės liudymus (policies) kaip suaugusiems, taip ir nepilnamečiams nariams. Apsvarsčius nutarta šį kvietimą, kaip ir kitus panašių įstaigų kvietimus, atidėti tolimesniam laikui. Tačiau įgaliojamas SLA. Sekretorius M. J. Vinikas įsigyti reikalingos literaturos apdraudos reikalus nušviečiančios.

20. Svarstoma Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kvietimas imti dalyvumą sušaukti Amerikos lietuvių organizacijų, draugijų ir kliubų atstovų didžiulį kongresą arba seimą, kuriame butų galima subendrinti darbas ir išdirbti programas kovai prieš karą ir fašizmą. Apsvarsčius surasta, kad šiuo laikotarpiu Susivienijimas negali dėtis prie tokių politinio veikimo kombinacijų ir todel nutarta nėsant galimu šį kvietimą patenkinti.

21. Svarstoma SLA. 303 kp., Shenandoah, Pa., dalies narių prašymas leisti tame mieste sutverti naują kuopą. Po prašymu pasirašo 24 nariai. Priežastis naujos kuopos tvėrimo—nesusipratimai. Dabartinė kuopos valdyba naujos kuopos tvėrimui priešinga, nes Shenandoah'ry jau dabar yra dvi SLA. kuopos ir jų ten pilnai užtenka. Apsvarsčius prieita išvados, kad SLA. 303 kuopoj kilę nesusipratimai grumoja visos kuopos išardymui, todel nutarta, kad naujos kuopos prašanti nariai tegalėtų tik persikelti į naują kuopą, kuri butų sutverta bent iš 10 naujai prisirašančių prie SLA. narių. Todel prašanti naujos kuopos nariai privalo suorganizuoti kuopą iš naujų narių ir tik tuomet galės persikelti į tokią naują kuopą.

22. Svarstoma SLA. 14 kp., Cleveland, Ohio, narių, Liudviko ir Marijonos Laskių, prašymas paskolos iš Bedarbių Fondo duoklėms į SLA. užsimokėti. Šiems nariams paskolos iš minimo fondo jau teikta per du pastaruoju metu, bet kadangi jie vis dar nedirba ir neturi kuo duokles užsimokėti, prašo dar metui laiko duoklėms užsimokėti paskolos. Apsvarsčius, nutarta paskolą suteikti dar vieniems metams, tačiau su išlyga, kad persikels į žemesnius ligos pašelpos ir apdraudos laipsnius.

23. Svarstoma SLA. 336 Jaunuolių kp., Pittsburgh, Pa., prašymas $100.00 paramos iš SLA. Jaunuolių Švietimo Fondo. Jei ši kuopa gautų minimą paramą, galėtų įsisteigti Basket Ball jauktą, su kurio pagelba vestų propagandą už Susivienijimą tarpe vietinio jaunimo ir tokiu budu galėtų daugiau narių gauti į kuopą. Apsvarsčius prieita išvados, kadangi Pildomosios Tarybos nusistatymu yra akstinti kulturinius darbus SLA. kuopose, todel nutarta patarti šios kuopos nariams įkurti lietuvių kalbos mokyklą ar kitu kulturiniu darbu užsiimti, tuomet bus galima medžiaginę paramą iš SLA. Jaunuolių Švietimo Fondo suteikti.

24. SLA. 313 jaunuolių kuopa, Chicago, Ill., prašo paramos $50.00 lietuvių kalbos mokyklos palaikymui. Apsvarsčius nutarta paskirti iš Jaunuolių Švietimo Fondo $50.00 minėtos kuopos kulturiniam darbui.

25. Svarstoma SLA. 338 kp., Kenosha, Wis., prašymas paskirti iš SLA. Jaunuolių Švietimo Fondo $100.00 šios kuopos narių sporto reikalams. Šis reikalas jau svarstytas Pildomosios Tarybos konferencijoje liepos mėnesy ir palikta šiam suvažiavimui nutarti. Apsvarsčius prieitą išvados, kadangi Pildomosios Tarybos nusistatymu yra akstinti kulturinius darbus SLA. kuopose, todel nutarta patarti minėtos kuopos nariams įkurti lietuvių kalbos mokyklą ar kitu kulturiniu darbu užsiimti, tuomet bus galima medžiaginę paramą iš SLA. Jaunuolių Švietimo Fondo suteikti.

26. Svarstoma prašymas S. L. A. 63 kp., Chicago, Ill., narių L. Sutkaus ir M. Sutkienės. Šie nariai dar pirm SLA. 38-to Seimo persikėlė į žemesnius pomirtinės apsaugos laipsnius, bet duokles moka sulig tų laipsnių, kuriuose pirmiau priklausė. Kadangi dabar leidžiama į žemesnius laipsnius persikelti ta sąlyga, kad duoklės mokama sulig įstojimo į Susivienijimą amžiaus, minimi nariai prašo, kad ir jiems butų leista tokiomis sąlygomis duokles mokėti. Apsvarsčius, nutarta narių prašymą patenkinti.

27. Svarstoma Mildos Tareiliutės, narės SLA. 11 kp., Waterbury, Conn., prašymas paskolinti jos mokslo reikalams $300 iš SLA. Moksleivių Fondo. Prašymą ištirti ir rekomendacijas pateikti buvo pasiųsta SLA. Apšvietos Komisijai, kuri vienok tam tikrais motyvais pasiremdama rekomenduoja paskolos neduoti. Apsvarsčius komisijos rekomendacijas ir paaiškėjus, kad prašoma paskola butinai reikalinga tolimesniam mokslo tęsimui, taipgi atsižvelgiant į Tareilų šeimos nuopelnus Susivienijimo labui, nutarta Mildai Tareiliutei suteikti $200 paskolą mokslo reikalams.

28. Svarstoma F. Vasiliausko, nario SLA. 355 kp., Norwood, Mass., prašymas paskolos $300 iš Moksleivių Fondo. Prašymas buvo pasiųstas SLA. Apšvietos Komisijai, kad prašymą ištirtų ir savo rekomendacijas patiektų. Nors Apšvietos Komisija, tam tikrais motyvais pasiremdama, nerekomenduoja paskolą suteikti, tačiau visą padėtį apsvarsčius ir paaiškėjus, kad prašoma paskola butinai reikalinga mokslo baigimui, nutarta studentui F. Vasiliauskui suteikti $200 paskolą iš SLA. Moksleivių Fondo, su ta vienok sąlyga, kad paskolos prašytojas privalo išpildyti reguliarę moksleivių paskoloms teikti aplikaciją.

29. Svarstoma Antano Skupo iš Chicago, Ill., prašymas paskolos iš SLA. Moksleivių Fondo. Kadangi šis prašymas dar neapsvarstytas SLA. Apšvietos Komisijos ir nėra jos rekomendacijų, tad nutarta šį prašymą perduoti Apšvietos Komisijai, kuri patieks Pildomąjai Tarybai savo rekomendacijas.

30. Svarstoma J. Bujančiaus, kuris maliavojo SLA. namą Thompsonville, Conn., $390.00 bilos atmokėjimas. Minimam darbui sutartį su p. Bujančium padarė p. Januškevičius, Jr., kuriam buvo tai pavesta padaryti. Tačiau Centre gauta žinių, kad darbas nepatenkinančiai atlikta ir todel sąskaita nemokėta iki Pildomosios Tarybos suvažiavimui, kuriam tai ir pavedama nutarti. Apsvarsčius, nutarta įgalioti SLA. 11 kuopos narį J. Žemantauską iš Waterbury, Conn., kad jis nuvyktų į Thompsonville, Conn., apžiurėti SLA. name atliktą remontą ir patiektų savo raportą SLA. Pildomąjai Tarybai ir tik tuomet svarstyti sąskaitos išmokėjimo klausimą.

31. Svarstoma SLA. 37-to Seimo nutarimas, kuriuomi įsakoma Pildomąjai Tarybai rinkti medžiagą ir platesnes informacijas įsteigimui SLA. Prieglaudos Namo. Nuodugniai apsvarsčius nutarta sulig išgalės pildyti Seimo nutarimą ir šiuomi atsišaukiama į SLA. kuopas, apskričius ir atskirus veikėjus, kad malonėtų gyvai susidomėti Prieglaudos Namo įkurimo klausimu ir kad neatidėliojant malonėtų pareikšti savo nuomonę ir patarimus Pildomąjai Tarybai, kad sekamam savo suvažiavime Pildomoji Taryba galėtų žnoti SLA. narių nusistatymą šiuo svarbiu reikalu.

Trečią sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 2-rą val po pietų.

SESIJA KETVIRTA.

Ketvirtą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 3:15 val. po pietų. Sesijoje dalyvauja visi Pildomosios Tarybos nariai, išskiriant SLA. Daktarą Kvotėją, Dr. J. S. Staneslow.

32. Svarstoma velionio Tamo Sidabro, nario SLA. 91 kp., Herrin, Ill., pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio moteriai, Katrei Sidabrienei, kuri taipgi mirus, bet velionis yra palikęs du sunu. Adv. E. J. C. Joerg tapo paskirtas velionio turto administratorium, tačiau SLA. Prez. F. J. Bagočius, pranešė minimam administratoriui, kad pomirtinė priklauso vaikams, jeigu jie yra pilnamečiai, o jeigu nepilnamečiai — pomirtinė gali buti išmokėta jų legališkam globėjui. Šią pomirtinę išmokėti nutarė Pildomoji Taryba savo krivule sekamais motyvais pasiremdama:

Mirus pašelpgaviui, fraternalių organizacijų apdraudos sumos pinigų neina administratoriui, bet paveldėjams tiesiog delto, kad administratorius iš surinktų pinigų apmoka velionio skolas, o fraternalių organizacijų pinigai negali buti skolininkų tiesioginiu ar netiesioginiu budu pasiekti. Todel ši pomirtinė turi buti išmokėta pašelpgavės vaikams, jei yra pilnamečiai, o jei nepilnamečiai, tai jų globėjams.

Suvažiavimas krivulę vienbalsiai užgyrė.

33. Svarstoma velionio, Jono Kopusto, nario SLA. 50 kp., Binghamton, N. Y., pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė neteisėtai užrašyta negimininga moteriai. Lietuvos Generalis Konsulatas Centrui prisiuntė velionio J. Kopusto šeimos sudėtį, iš kurios sužinota, kad velionis buvo sumažinęs savo amžių septyniais metais prisirašydamas prie SLA., ir tokiu budu buvo persenas įstoti į SLA. Jo moteris taipgi mirus, bet Lietuvoje liko 4 vaikai.

Pildomoji Taryba šį reikalą išsprendė savo krivule sekamais motyvais vaduodamasi:

Velionis prisirašydamas prie Susivienijimo pasidavė esąs 48 metų, kuomet ištikrųjų jis buvo 55 metų amžiaus ir todel konstitucijos skyrium 8-tu, paragrafu 14-tu einant jis negalėjo but SLA. nariu. Prie tokių aplinkybių jo pomirtinė negali buti išmokėta. Kadangi neteisėtai budamas nariu, taipgi buvo neteisėtai ir pašelpos skyriaus nariu. Į apsaugos fondą velionis įmokėjo $128.76, tačiau jam buvo išmokėta $161.00 pašelpos ligoje, taigi išmokėta velioniui $32.24 daugiau, negu jis įmokėjo į apdraudos fondą. Tokiu budu nario pašelpgaviams niekas nepriklauso iš Susivienijimo.

Suvažiavimas krivulę vienbalsiai užgyrė.

34. Svarstoma velionio, Jurgio Sinkevičiaus, nario SLA. 98 kp., Tower City, Pa., pašelpos $91.00 ir pomirtinės $150.00 išmokėjimas. Velionis paliko tris seseris, bet jo pomirtinė užrašyta švogeriui, Antanui Smulkščiui, kuris neįeina į S. L. A. konstitucijos nurodytą giminystės kategoriją. Velionio seserys sutinka, kad pomirtinė butų išmokėta švogeriui, Antanui Smulkščiui ir paliuosuoja SLA. nuo tolimesnių reikalavimų. Apsvarsčius, nutarta pomirtinę išmokėti velionio pašelpgaviui Antanui Smulkščiui.

35. Svarstoma Katrės Rimkienės prašymas išmokėti jos mirusio vyro, Kazio Rimkaus, nario SLA. 29 kp., Westville, Ill., pomirtinę $600.00. Velionis mirė nuo „chronic alcoholizm" liepos 9 d., 1934 m. ir sulig SLA. konstitucijos patvarkymo SLA. Daktaras Kvotėjas, Dr. J. Staneslow, mirties prirodymo lakšto neužtvirtino. Kartu su K. Rimkienės apeliacija prisiųsta ir Dr. Williams pareiškimas, liudijantis, kad jis velionį gydė liepos 6 d. nuo didelio iš nosies kraujo išsiliejimo (for very profuse nose bleed) ir kad velionis buvo išgabentas į ligoninę, kur ir mirė. Apsvarsčius prieita išvados, kad narį gydęs daktaras liudija mirties priežastimi esant ne alkoholizmą, todel nutarta pomirtinę išmokėti velionio pašelpgavei Katrei Rimkienei.

36. Svarstoma velionio, Petro Kašino, nario SLA. 224 kp., Bulpitt, Ill., pašelpos $28.50 ir pomirtinės $150.00 išmokėjimas. Pomirtinė originaliai buvo užrašyta tėvui, kuris senai miręs. Rugp. 15 d., 1934 m., Petras Kašinas affidavite, akyvaizdoje dviejų liudininkų ir notaro, liudija, kad jis Amerikoje neturi tos eilės giminių, kuriuos SLA. konstitucija pašelpgaviais nurodo ir todel remiasi ant jo pusseserės, Onos Drazdžiulienės labdarybės jį palaidoti. Velioniui, P. Kašinui, pasimirus 29 d. rugp., 1934 m., rugs. 5 d. gautas nuo Josephine Sagitis laiškas, kuriame rašo, kad ji yra velionio sesuo ir prašo jai pomirtinę išmokėti. Jos advokatas taipgi rašo, kad apart Josephine Sagitis velionis dar paliko ir du broliu, kurie gyvena Lietuvoje. Apsvarsčius, nutarta pareikalauti iš pašelpgavės pristatyti velionio giminių sutikimą jai pomirtinę išmokėti, o jei negaus tokio sutikimo, tai O. Drazdžiulienei išmokėti $100.00 palaidojimo lėšoms, kaip tatai nurodo SLA. konstitucijos skyrius 8-tas, paragrafas 12-tas.

37. Svarstoma velionio, Jono Gečo, nario SLA. 74 kp., So. Chicago, Ill., pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta jo pusseserei, Antaninai Valantiejienei, kuri rupinosi velionio palaidojimu ir tikisi gauti pomirtinę. Kuopos sekretorius, kuris velionį gerai pažinojo, praneša, kad velionis turėjo moterį ir sunų Lietuvoje. Kuopa prašo, kad pomirtinė butų išmokėta Antaninai Valantiejienei. Apsvarsčius, nutarta išmokėti $100.00 palaidojimo lėšoms, kaip tatai nurodo konstitucijos skyrius 8-tas paragrafas 12-tas, o su išmokėjimu $500 palaukti iki pašelpgavė gaus tinkamą velionio žmonos sutikimą Ą. Valantiejienei pomirtinę išmokėti.

38. Svarstoma velionės, O. Vitkauskienės, narės SLA. 98 kp., Tower City, Pa., pomirtinės išmokėjimas. Velionė sulig kuopos ir Centro knygų buvo skolinga už penkis mėnesius kada mirė, tai yra gegužės 3 d., 1934 m. Kuopos sekretorė priėmė velionės mokesčius už 5 mėnesius gegužės 6 d., 1934 m., ką ir mokesčių knygelė parodo. Kuopos sekretorės laišku atsiklausta, ar ji pasiuntė narei pranešimą apie suspendavimą prieš mirtį. Sekretorės paaiškinimas labai neaiškus ir tiesioginiai neatsako į SLA. Sekretoriaus paklausimus. Apsvarsčius nutarta įgalioti SLA. Kontrolės Komisijos pirmininką S. Gegužį, kad jis visą reikalą kuopoje ištirtų ir patiektų Pildomąjai Tarybai savo raportą ir rekomendacijas. Tik tuomet bus galima spręsti šios pomirtinės išmokėjimo reikalas.

39. Svarstoma velionio Baltraus Klimavičiaus, nario SLA. 94 kuopos iš Oakville, Conn., pomirtinės $1,000 išmokėjimas. Sulig Centro rekordų narys buvo suspenduotas laike mirties. Šį reikalą ištirti Pildomosios Tarybos narių konferencija buvo pavedus SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui, kuris raportuoja, kad visą reikalą ištyrus surasta, jog nario mokesnių knygelė liudija, kad velionis nebuvo suspenduotas laike mirties ir rekomenduoja pomirtinę išmokėti. Apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti velionio žmonai Onai Klimavičienei, kuri buvo paskirta velionio pašelgave.

40. Svarstoma velionio Petro Stačioko, nario SLA. 38 kp., Brooklyn, N. Y., pomirtinės $600.00 išmokėjimas. Velionio pomirtinė užrašyta pusseserei, kuri taipgi mirus. Velionio pusbrolis, Juozas Stačiokas, rupinosi velionio palaidojimu ir prašo, kad nors graboriaus lėšos jam butų apmokėta. Apsvarsčius, nutarta išmokėti $100.00 palaidojimo lėšoms kaip tatai nurodo SLA. konstitucijos skyrius 8-tas, paragrafas 12-tas, o $500 palieka iki tokio laiko, kol bus galima teisėtai išmokėti.

41. Svarstoma velionio, Prano Mikužio, nario SLA. 66 kp., Ansonia, Conn., pomirtinės $600.00 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio krikštų dukterei, Elzbietai Stepanaičiutei, kuri neįeina į SLA. konstitucijos nurodytą giminystės kategoriją ir kuri dar yra nepilnametė. Ji pasamdė advokatą, kuris apskundė Susivienijimą Conn. valstijos apdraudos departamentui. Kaip advokatui, kuopai, taip ir apdraudos departamentui nurodyta kokiu budu galima šią pomirtinę išmokėti velionio paskirtai pašelpgavei. Apsvarsčius nutarta pavesti SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui visą reikalą galutinai ištirti ir prieiti prie bent kokių išvadų su pašelpgavės advokatu ir visą reikalą raportuoti Pildomąjai Tarybai, patiekiant savo rekomendacijas.

42. Svarstoma velionio Benedikto Jotkonio, nario SLA. 361 kuopos iš Hillside, N. J., $300 pomirtinės išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio moteriai Anelei, kuri taipgi mirus. Velionio antra moteris, Marė Jotkonienė, prašo pomirtinę jai išmokėti, nes velionis buvo vedęs antru kartu tik 10 savaičių ir nesuspėjo paskirti naują pašelpgavį. Apsvarsčius nutarta pomirtinę įšmokėti velionio žmonai Marei Jotkonienei.

43. Svarstoma velionio Antano Juškos, nario SLA. 226 kp., Chicago, Ill., $150 pomirtinės ir $61.00 ligos pašelpos išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta motinai, kuri taipgi mirus. Kuopos sekretorius liudija, kad velionis paliko tris seseris Amerikoje ir vieną brolį Lietuvoje. Pristatyta motinos mirties metrikai. Apsvarsčius nutarta pomirtinės išmokėjimas atidėti iki tokio laiko, kuomet velionio teisėti pašelpgaviai priduos atatinkamus dokumentus teisėtam pomirtinės išmokėjimui.

Ketvirtą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 7-tą val. vakare.

SESIJA PENKTA.

Penktą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 10-tą val. ryte, spalio 13 d. Sesijoje dalyvauja visi Pildomosios Tarybos nariai.

Skaityta trečios ir ketvirtos sesijų protokolas ir priimtas kaip užrašyta.

44. Svarstoma Pildomosios Tarybos krivulė No. 5, kuri nepraėjo vienbalsiai ir todel palieka suvažiavimo dienotvarkės dalimi. Taigpi svarstoma velionės Veronikos Jesikevičienės, narės 3 kp., Elizabeth, N. J., išmokėjimas $150 pomirtinės, kuri užrašyta velionės vyrui Mikui Jesikevičiui. Velionė mirė balandžio 13 d., 1934 m., ir sulig Centro rekordų buvo suspenduota už nemokėjimą duoklių. Kuopos pirmininkas J. Budris affidavitu liudija, kad jis priėmė V. Jesikevičienės mokesčius už tris mėnesius 9 d. kovo, 1934 m., tačiau užmiršo pinigus perduoti kuopos sekretoriui, kad pasiųstų Centran kartu su kitų narių mokesčiais. Apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti velionės vyrui Mikui Jesikevičiui.

45. Svarstoma Pildomosios Tarybos krivulė No. 11, kuria išspręsta sekamas reikalas: Velionis Juozas Stankevičius, narys SLA. 76 kp., Brooklyn, N. Y., savo $300 pomirtinę buvo užrašęs savo broliui Jurgiui Stankevičiui, kuris gyvena Lietuvoje. Velionio sesuo Jieva Mitkus rupinosi velionio palaidojimu. Einant SLA. konstitucijos skyrium 8-tu, paragrafu 12-tu nutarta $100 palaidojimo lėšoms išmokėti Jievai Mitkienei, kuri rupinosi velionio palaidojimu, o kitus $200 išmokėti velionio pašelpgaviui Jurgiui Stankevičiui.

Suvažiavimas krivulę vienbalsiai užgyrė.

46. Svarstoma velionio Juozo Urbšo, nario SLA. 41 kp., Lawrence, Mass., pomirtinės išmokėjime susidariusios tulos komplikacijos. Apsvarsčius pavesta Prezidentui F. J. Bagočiui, kuris visas kliutis ištyręs patieks savo raportą ir rekomendacijas Pildomąjai Tarybai.

47. Svarstoma Pildomosios Tarybos krivulė No. 12, kuria išspręstas sekamas reikalas: Velionis Vincas Jusinskas, narys SLA. 5 kp., Plymouth, Pa., savo pomirtinę $600 užrašęs savo seserėnui Antanui Metelioniui. Velionio brolis, Antanas Jusinskas liudija, kad velionio tėvai mirę ir kad velionis neturi daugiau brolių bei seserų ir sutinka, kad velionio pomirtinė butų išmokėta Antanui Metelioniui. Nutarta pomirtinę išmokėti velionio pašelpgaviui Antanui Mikelioniui su ta vienok sąlyga, kad velionio brolis Antanas Jusinskas suteiks pasnotarą padarytą sutikimą, kad ši pomirtinė gali buti išmokėta minėtam pašelpgaviui.

Suvažiavimas krivulę vienbalsiai užgyrė.

48. Svarstoma Pildomosios Tarybos krivulė No. 12, kuria išspręsta sekamas reikalas ir sekamais motyvais: Velionis Antanas Urbonas, narys SLA. 250 kp., Maspeth, N. Y., savo pomirtinę $600 užrašė tam, kas mirusį palaidos. Kuopos pirmininkas V. Zabielskis ir sekretorius D. Volungevičius rupinosi velionio palaidojimu ir liudija, kad velionis nepaliko jokių giminių. Pristatyta graboriaus sąskaita, kuri viršija pomirtinės sumą. Apsvarsčius prieita išvados, kad pašelpgavis, „kas mirusį palaidos" yra nelegalis. Vienok esant tokiam paskyrimui narystės paliudijime, beabejo SLA. 250 kp. viršininkai nežinodami apie nelegališkumą, padarė kontraktą su graborium ir jie dabar yra atsakomingi už palaidojimo lėšas. Antra vertus, įstatymais einant fraternalių organizacijų pomirtinės nėra dalis velionio palaikų ir neatsako už skolas. Šiame atsitikime galėtų nuosprendį patiekti Probate, Orphans ar Chancery teismas, kuris turi jurisdikciją vietiniais įstatymais einant spręsti tokius klausimus, kaip testamentai, globa nepilnamečių ar administracija mirusio turtui. Todel galima patiekti sekamas patarimas šiuo reikalu: lai velionio palaidotojas D. Volungevičius, ar kuris kitas kuopos narys paduoda prašymą, kad jis butų paskirtas velionio turto administratorium. Kaipo toks, jis turės surasti gimines, jei yra, ir priduos teismui savo patarnavimo raportą. Tik tuomet Pildomoji Taryba galės išmokėti pilnai pomirtinę, kuomet bus paskirtas teisėtas velionio Urbono turto administratorius, kuriam butų galima teisėtai pomirtinę išmokėti.

Suvažiavimas krivulę vienbalsiai užgyrė.

49. Prezidentas F. J. Bagočius raportuoja, kad velionio F. Andruškevičiaus, nario SLA. 45 kp., Hazleton, Pa., pomirtinės išmokėjimo reikalą galutinai ištyręs surado, kad pomirtinę $600 ir pašelpą ligoje $51.00 galima išmokėti velionio turto administratoriui Victor Putnas, kuomet velionis savo pomirtinę buvo užrašęs SLA. 45 kuopai ir kuopos viršininkai, pasiremdami tuo pomirtinės SLA. 45 kuopai užrašymu, rupinosi velionio palaidojimu ir sudarė kelių šimtų dolerių atsakomybę kuopai ir sau. Administratorius sutinka velionio palaidojimo lėšas apmokėti, todel ir SLA. 45 kuopa ir jos viršininkai sutinka, kad velionio F. Andruškevičiaus pomirtinė ir ligos pašelpa butų išmokėta velionio turto administratoriui. Apsvarsčius nutarta velionio Andruškevičiaus pomirtinę ir ligos pašelpą išmokėti jo turto administratoriui Victor Putnas.

50. Prezidentas F. J. Bagočius raportuoja, kad velionio Petro Viliušo, nario SLA. 55 kp., Chicago, Ill., pomirtinės išmokėjimo reikalas dar nebaigtas tyrinėti. Palikta Prezidentui Bagočiui toliaus vesti tyrinėjimą.

51. Prezidentas F. J. Bagočius raportuoja, kad velionio Igno Stepulevičiaus, nario SLA. 54 kp., McAdoo, Pa., pomirtinės išmokėjimo reikalas taipgi nebaigtas tyrinėti, todel palikta Prezidentui toliaus tyrinėjimą vesti.

Į Lietuvą

Tik vieną kartą persėst Kopenhagoj

Nuolatiniai išplaukimai
Patogi kelionė

KALĖDŲ EKSKURSIJA
S. S. Frederik VIII
iš New Yorko Gruodžio 8 d.
Ekskursiją vadovauja
K. Falck Rasmussen

Didelė Nuolaida

Specialių ekskursijų tikietams į abu galu

Kainaraščius ir laivų išplaukimo tvarkraščius galima gaut pas visus autorizuotus agentus arba

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 Whitehall St., New York

Fraternalizmas Žmonių Gyvenime

Rašo Adv. K. P. GUGIS, SLA. Iždininkas.

P A A I Š K I N I M A S

Adv. K. P. Gugis.

Šiemet, po Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimo, įvykusio Detroite, musų tarpe išsivystė įtemptos ir kai kuriais atvėjais aiškiai ruščios diskusijos delei SLA. Diskusijos paskatino mane patyrinėti, kiek aplinkuma leido, fraternalių apdraudos (arba pašelpos) organizacijų esmę, jų augimo ir puolimo priežastis, jų finansus ir kitokias problemas, su kuriomis joms teko susidurti praeity ir tenka susidurti šiandie.

Randasi nemaža medžiagos apie fraternales apdraudos organizacijas Amerikoj. Tačiau ta medžiaga, išėmus tam tikrus statistikos rinkinius, yra išblaškyta ir veik neklasifikuota. Tat surinkti ją gana sunku. Ir todel nepretenduoju, kad mano tyrinėjimas buvo visapusis ir nuodugnus. Visgi man atrodo, kad šių pastangų išdavos gali buti nors truputį naudingos Susivienijimui, taigi ir nusitariau parašyti „Tėvynei" eilę straipsnių, kurie lies taip Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, taip fraternales apdraudos organizacijas bendrai.

—o—

FRATERNALĖS ORGANIZACIJOS ŽILOJ SENOVĖJ.

Didelė didžiuma lietuvių organizacijų Amerikoj buvo fraternalio pobudžio. Kitaip sakant, jos yra sutvertos ir veikia ne pelnams gaudyti, bet pagelbai savo nariams ir narių artimiesiems reikiamu momentu teikti.

Kai kam gal atrodo, kad fraternalės organizacijos tai naujosios gadynės, moderniškųjų laikų padaras. Faktas yra tas, kad jau žiloj senovėj veikė draugijos, kurias tenka skaityti fraternalėmis organizacijomis buvus.

Senoji Roma.

Senovės Romoj gyvavo organizacijos, kurių bendras vardas buvo — collegia. Lietuvių kalba tas žodis reiškia — draugija.

Kolegijos kolektavo iš narių duokles, užlaikė sales susirinkimams, ruošė balius arba puotas. Jos rupinosi teikti pašelpą biednesniems arba nelaimės ištiktiems nariams, laidojo mirusius ir reikalavo, kad visi nariai dalyvautų laidotuvėse.

Nežiurint kaip menką vietą žmogus gyvendamas užėmė, kaip menką rolę jis vaidino, jam mirus jo artimieji (giminės ir draugai) deda pastangas deramai palaidoti jį. Aprupinimas išlaidomis, surištomis su laidotuvėmis, ir šiandie yra viena pamatinių priežasčių musų priklausymo fraternalėms organizacijoms.

Kur kas svarbesnę rolę nei šiandie, atrodo, laidotuvės vaidino senovės Romoj. Ir ve užtinkame tulos romėnų organizacijos įstatus parašytus 133 metais po Kristaus gimimo, kuriuose įdėta gana keistas, šių dienų akims žiurint, reikalavimas. Įstatai butent liepia draugijos nariams palaidoti mirusio vergo pavydalą, jeigu vergo ponas ar ponia, pikta valia vaduodamiesi, atsisakys išduoti mirusiojo kuną palaidojimui.

Tuose pačiuose įstatuose randame patvarkymą, kuris sako: „Jeigu narys laike puotos pakeičia savo vietą prie stalo delei piktumo ant kito nario, jis turi buti nubaustas keturias sestercijas užsimokėti; jeigu jis kalba įžeidžiančiai į kitą narį, arba sukelia betvarkę, jis turi buti nubaustas dvyliką sestercijų sumokėti; bet jeigu jis kalba įžeidžiančiai į puotos prezidentą, tai jis turi buti nubaustas dvidešimts sestercijų sumokėti."

Senoji Graikija.

Graikijoj gyvavo ir veikė nemaža panašių organizacijų jau antram ir trečiam šimtmety pirm Kristaus gimimo. Jų nariai mokėjo duokles į bendrą fondą, gelbėjo vieni kitiems nelaimėje, ruošė draugiškas puotas, kartu dalyvavo tikybinėse selebracijose ir rupinosi mirusiųjų laidotuvėmis. Trukšmadarius baudė piniginėmis bausmėmis, o nesumokėjusius organizacijai duoklių išbraukdavo iš narių tarpo, jeigu jie neparodydavo rimtos priežasties nemokėjimui.

Pagrindiniai kalbamų senovės organizacijų požymiai buvo: bendras fondas, pašelpos teikimas nariams, laidojimas mirusiųjų, ugdymas broliškumo jausmo nariuose. Šie požymiai yra panašųs tiems, kuriais vaduojasi ir šiandieninės fraternalės organizacijos. Tat galima sakyti, kad fraternalės organizacijos bujojo ir veikė jau gilioj senovėj, ir kad kai kurios jų turėjo šių dienų fraternalių pašelpos organizacijų požymių.

Fraternalė pašelpos draugija, nors jai priklausė praeity ir priklauso šiandie turtingų žmonių, pagrinde buvo ir pasilieka greičiau biednesniųjų arba vidutinių visuomenės sluoksnių organizacija.

Žiloj senovėj iš žmonių vargo ir užuojautos vieno kitam gimė fraternalės pašelpos organizacijos. Vargo spaudžiami ir užuojauta vieni kitiems vaduodamiesi žmonės ir šandie spiečiasi tokiose organizacijose.

PITTSBURGH, PA.

Liet. Kambario Piešiniai Atsiųsti iš Lietuvos.

Lietuva jau atsiuntė menininko Gudaičio projektą Lietuvių Kambario dekoracijoms ir baldams. Lietuvos Pasiuntinybė, gavus apie vidurį šio mėnesio, piešinius tuojau pasiuntė į Pittsburgh'ą, L. K. Fondo Komitetui.

Tas parodo, kad musų paminklo darbas eina rimtai ir gana sparčiai. Amžiams dirbamas darbas vargiai galėtų eit sparčiau. Darbas ėjo ir eis be trukdymosi. Dėkime savo aukas be vilkinimo. (Adresas aukoms siųsti: V. Zamblauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh, Pa.)

L. K. F. Komiteto ir Draugijų Atstovų susirinkimas įvyks **spalio 25 d.**, 8 valandą vakare, L. Piliečių Svetainėj, 1723 Jane St., Pittsburgh, Pa. Kviečiami visi, kad ir nesate atstovais.

L. K. F. Komiteto Spaudos Komisija.

S L A. Reikalai

S.L.A. APSKRIČIŲ DARBUOTĖ

SLA. 4-to APSKRIČIO DARBUOTĖ.

SLA. 4-tas apskritys išpalengvo pradeda atgauti praeities energiją. Praeity 4-tas apskritys Susivienijime buvo žvaigždė ir labdaringiems darbams aukodavo pusėtinai pinigų. Išvažiavimai buvo skaitlingi. Su apskričio iždu ištikus nelaimei, tarpe veikėjų užgimė dvejopa mintis ir tas dikčiai pakenkė apskričio veikimui.

Pagaliaus, 22-me apskr. suvažiavime kuopų atstovai visi bendromis mintimis rišo organizacijos klausimus, vieni kitiems rodydami tikrą tikrenybės nuoširdumą, kaipo tikri broliai ir seserys lietuviai. Pabaigę darbą savo mylimos organizacijos, atsisveikindami visi sugiedojo Lietuvos himną. Tas rodo kaipo ženklą vienybės ir bendrumo ateičiai. Prie darbo sugrįžo du seni veikėjai: gerb. J. Tareila ir V. Alksninis.

SLA. 4-to apskr. iždas buvo skaitomas jau žuvusiu, bet p. J. Mikalauskas, buvo išsitaręs: „Jeigu Dievas man akių neužbers smėliu ir galėsiu atsistoti ant kojų, aš apskričio iždą grąžinsiu". P-as J. Mikalauskas savo pasakytus žodžius patikrino: 22-me apskr. suvažiavime priimta nuo p. J. Mikalausko 50 dol., kaipo pradžią atmokėjimo skolos. Lai p. Mikalauskui pasiseka finansiškai pakilti ir su visais atsilyginti!

Grįžškime visi prie darbo! Nekurie veikėjai, matyt, buvo pavargę, todel, pasilsėjus jau butų laikas stoti į darbą. Jo daugiau Susivienijime bus darbuotojų, tuo geriau ir lengviau bus galima darbuotis.

A. Birieta,
SLA. 4 apskr. org.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Spalio 7 d., Lietuvių Svetainėje buvo laikomas SLA. 352 kuopos mėnesinis susirinkimas, kuris buvo gana skaitlingas nariais, mat po vasaros atostogų nariai, reikia tikėti, vėl pradės skaitlingai lankyti susirinkimus.

Protokolas pereito susirinkimo skaitytas ir priimtas taip, kaip užrašytas. Valdybos raportai priimti. Ligonių šiuo syk kuopoje radosi tik vienas. Tai retenybė. Išvažiavimo komisija išdavė raportą iš atsibuvusio išvažiavimo, iš kurio kuopai liko pelno $15.95. Raportas priimtas. Skaityta laiškas nuo p. V. Karpšlio, SLA. 200 kuopos sekretoriaus. Padaro pastabą, jog p. F. Budvidienė paskelbtame raporte-polemikoje „Tėvynėj" apsilenkė su teisybe, sakydama, kad paskirta visoms kuopoms pelno po $10.00 iš seiminių parengimų ir kad S. L. A. 200 kuopa tokį raportą priėmė. Jis sako, jog minėta kuopa tokio raporto niekados nebutų priėmus. SLA. 200 kuopos komisija, dalyvavusi Seimo rengime pridavė kuopai vieną trečdalį viso gauto pelno $70.00 ir už tai jų raportas buvo priimtas net su pagyrimu. Laiškas priimtas.

Prie nepabaigtų reikalų, pirmininkas užklausė finansų raštininką, ar Seimo rengimo komisijos nariai, sulig pereito kuopos tarimo pridavė finansų raštininkui gautą pelną iš seiminių parengimų. Raštininkas atsakė, jog nepridavė. Komisijos nariai vėl pradėjo teisintis ir spirtis, jog jie tų pinigų kuopai neduos. Diskusijos užsitęsė tuo reikalu visą valandą. Susirinkimas įsitikrino, kad iš užsispyrėlių gera valia nebus galima gauti pinigų, gi tąsytis po teismus ir per mėnesius turėti susirinkimuose armiderius, neapsimoka. Todel įnešta, kad visą Seimo rengimo komisijos reikalą atmesti ant visados, nepriimant ir tos jų siulomos dešimtinės. Buvo siuloma pataisymai, kad komisijai dovanoti, kad tą reikalą likviduoti. Bet balsuojant, nubalsuota už originalį įnešimą, pasmerkiantį tą sauvalį komisijos pasielgimą. Susirinkime vienas komisijos narys gasdino, kad jei susirinkimas nepriims jų raporto, tai jie ir tą skirtą kuopai dešimtinę prabaliavos, o P. Budvidienė per „Tėvynę" gasdino, jog jie atiduos tą dešimtinę į N. ir N. Fondą, bet kuomet susirinkusieji nubalsavo, kad jei pasilaikote $105.00, tai turėkite ir tą dešimtinę, tai baigiantis susirinkimui ėmė prašyti, kad susirinkimas priimtų tą jų dešimtinę. Bet nariai tik nusijuokė iš komisijos tokio naivumo.

Tai taip Seimo rengimo darbas SLA. 352 kp. užbaigta, be atskaitų, be pelno, bet ir be kredito. Prieš metus laiko tų pačių žmonių buvo sumanyta, kad išanksto rengtis prie Seimo dirbti bendrai visoms kuopoms, nes tokiu budu bus galima daugiau pelno padaryti. Taigi per ištisus metus visokie parengimai ir buvo pavesta tai komisijai. Kuopa daugiau nieko neveikė. Na, ir po metų darbuotės jungtomis spėkomis dirbant štai ką musų kuopa pelnė.

F. Motuzas,
SLA. 352 kp. koresp.

SCRANTON, PA.

Iš SLA. 30 Kuopos Veikimo.

Smarkiai dirbama kad pasisektų SLA. 30 kuopos metinis Card Party ir šokiai, kas įvyks 29 d. spalio, naujai išpuoštoj Providence Auditorium svetainėj. Komisija, kuri susideda iš veiklių narių, žada patenkinti jaunus ir senus.

Į komisiją įeina: p-lė Zorskaitė, p. M. Balčiunienė, p. Jastramskienė, p. P. Lubsevičius, p. A. Aukščiunas ir V. A. Kerševičius.

Kas parduos daugiausia tikietų, tam bus duodama graži dovana. Taipgi bus duodamos dovanos prie durų ir prie stalų.

Pereitam kuopos susirinkime, atsibuvusiam 2 d. spalio, prisirašė 4 nauji nariai: viena slaugė, mokytoja, policiantas ir miesto darbą dirbantis. Visi jauni lietuviai, kad net malonu žiurėti.

Reiškia, musų kuopa atbunda.

V. A. Kerševičius,
SLA. 30 kp. fin. rašt.

CLEVELAND, OHIO.

Iš SLA. 14 Kp. Susirinkimo.

SLA. 14 kuopos susirinkime, laikytame 5 d. rugsėjo, buvo pakeltas klausimas vajaus reikalais, kurį gerb. SLA. Prezidentas F. J. Bagočius proponuoja. Bet kad tuo laiku dar mažai kas iš narių buvo studijavęs vajaus planus, tai liko atidėta apkalbėjimui sekančiame susirinkime.

SLA. 14 kuopos susirinkime, laikytame 3 d. spalio, plačiai apkalbėjus vajų ir gerb. SLA. Iždin. projektą, SLA. 14 kuopa nesutinka su skyrimu įgaliotinio ir jam užmokesties 20% nuo jam prigulinčio apskričio prirašytų narių, nes tai butų skriauda ir Susivienijimui ir tam kuris prirašytų.

Jeigu vajų paskelbti ir kokias dovanas paskirti, tai palikti užsidirbt vietiniams organizatoriams ir veikėjams, nes tik jie gali atlikti tokią užduotį taip, kaip ir iki šiol atlikdavo.

Kaslink SLA. Iždin., K. P. Gugio, pasiulymo taupyti SLA. iždą, tai SLA. 14 kuopa užgiria, bet kartu ir pastabą padaro, kad dar su vienu dalyku apsilenkta, tai kad mėginti sumažinti forklozavimų iškaščius.

Valdyba:
Pirm. **Fel. Baranauskas,**
Sekr. **Jonas G. Polter,**
Iždin. **Jonas Jarus.**

PHILADELPHIA, PA.

SLA. 10 Kp. Užuojautos Rezoliucija.

SLA. 10 kp. susirinkime, laikytame spalio 3 d., 1934, 8 valandą vakare, 928 E. Moyamensing Ave., išnešta sekama rezoliucija:

Kadangi Feliksas Linkus, S. L. A. 10 kp. finansų sekretorius, iš gyvųjų tarpo pašauktas į nežinomąjį gyvenimą, ir

Kadangi Feliksas Linkus S. L. A. 10 kuopai per daugelį metų tarnavo sąžiningai ir atsidavusiai,

Nutarta, kad SLA. 10 kuopos nariai pareiškia giliausią pagarbą mirusiam Feliksui Linkui ir apgailauja, jog jam taip anksti prisiėjo su šiuo pasauliu atsiskirti. Taipgi

Nutarta a. a. Felikso Linkaus, kaipo finansų sekretoriaus, pareigų šį metą užbaigimui išrinkti Igną Pauls, kuris gyvena 224 Tasker St., Philadelphia, Pa.

C. S. Čeledinas,
SLA. 10 kp. koresp.

FOREST CITY, PA.

SLA. 2 Kp. Darbuotė.

SLA. 2 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko spalio 14 d. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., p. A. M. Makauskas. Sekretorė, p. Ona Nieniuvienė, perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris priimtas vienbalsiai.

Senas narys, p. St. Brukevičius, persikėlė iš SLA. 35 kp., Wilkes Barre, Pa., į musų kuopą. Gerb. Brukevičius prisižadėjo ir savo du sunu prie musų kuopos prirašyti. P-as Brukevičius yra geras SLA. darbuotojas ir nuoširdus draugas. Smagu tokio nario musų kuopoje susilaukus.

Taipgi musų kuopos nenuilstanti darbuotoja, sekr. p. Nieniuvienė, pareiškė, kad turi du kandidatu prirašyti į kuopą. Esą, tie kandidatai tik laukia naujo patvarkymo ir pataisytos konstitucijos įeinant į galią.

Vice-pirmininkas, p. A. Grikauskas, sekretorei neužsileidžia ir žada į kitą susirinkimą atsivesti savo sunų ir dukterį prie SLA. prirašyti. Lauksime!

SLA. 2 Kp. Koresp.

MT. GREENWOOD, ILL.

Svarbus Pranešimas SLA. 178 Kuopos Nariams.

Šiuomi pranešu visų SLA. 178 kuopos narių žiniai, kad sekantis SLA. 178 kuopos susirinkimas įvyks sekmadieny, lapkričio 4 d., paprastoj ir visiems žinomoj vietoj ir paprastu laiku. Visi nariai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes visi bendrai turime aptarti kuopos reikalus. Taipgi kiekvieno nario pareiga dabotis, kad nelėktumet suspenduoti, kad nereikėtų sutikti nesmagumų, kuomet netikėta liga ar nelaimė ištiktų. Žinote visi, kad suspenduotas narys negali gauti nei ligoje pašelpos, nei pomirtinės. Todel visi nariai malonėkite savo duokles laiku užsimokėti.

Pagaliau noriu priminti visiems SLA. 178 kuopos nariams, kad pildydamas man, kaipo kuopos pirmininkui, konstitucijos uždedamas pareigas, pranešiau spalių 9 d., 1934 m., SLA. Sekretoriui sauvaliavimus musų kuopos nario p. J. Balčyčio, nurodydamas jo apsilenkimus su SLA. konstitucija, kas grumoja musų kuopos tvarkai ir demoralizuoja narius. Tokis dalykas negali buti pakenčiamas, todel Pildomoji Taryba turėtų imtis atatinkamų žingsnių nusižengusį prieš konstituciją narį perspėti, arba net nubausti.

Kartu ir visų kuopos narių pareiga daboti SLA. 178 kuopos gerovę ir stengtis palaikyti kuopoje gerą tvarką, bei neleisti niekam, kad butų drumsčiama kuopos narių drauginga nuotaika, kuri butinai reikalinga sekmingam kuopos pasilaikymui ir jos veikimui. Šitas savo pareigas nariai tegalės pilnai atlikti lankydamiesi į kiekvieną kuopos susirinkimą. Todel visi nariai malonėkite atsilankyti į sekantį kuopos susirinkimą.

B. Valantinas,
SLA. 178 kp. pirm.

LOWELL, MASS.

Kadangi vasaros karščiai jau praėjo, tai ir SLA. nariai yra užsibrėžę pradėti daugiaus ką nors veikti. Šiuomi prašau SLA. 173 kp. narius skaitlingai atsilankyti į sekantį kuopos susirinkimą, kuris atsibus kaip ir paprastai D. L. K. Vytauto Kliubo svetainėje, 19 Union St., Lowell, Mass., 1 d. lapkričio. Nepamirškite, kad šitas susirinkimas turi daug ir svarbių reikalų aptarti. Taipgi bus renkami delegatai į metinį SLA. 2-ro apskričio suvažiavimą.

Toliaus turiu pranešti, kad S. L. A. 173 kp. organizatorė ponia Emilija Ramaneckienė, kuri šią vasarą praleido atostogas Lietuvoje, jau sugrįžo. Apie jos įgytus kelionėje įspudžius — vėliaus.

Prie pabaigos reikia pasakyti, kad ponus Banifacą ir Juliją Andriušaičius aplankė garnys ir paliko gražų sunelį. Tuo tikslu 14 d. spalio buvo iškeltos šaunios krikštynos. Kadangi jaunojo Andrušaičio mamytė yra S. L. A. vietinės kuopos narė, tai ir bankiete dalyvavo daug Susivienijimo narių, bei svečių, kurie linkėjo sveikam augti. O kadangi musų organizatoriai yra pasirįžę šią žiemą butinai sutverti jaunuolių kuopą, tai ir aš nuo savęs linkiu sveikam ir greitai augti ir tikiu, kad paaugęs bus jaunuolių kuopos nariu.

SLA. 173 Kp. Koresp.

Kuopu Susirinkimai

Lawrence, Mass. SLA. 41 kuopos usirinkimas įvyks 4 d. lapkričio, 1 alandą popiet, Lietuvių svetainėj, 41 Barkley St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo pažįstamus prirašyti prie SLA. 41 kuopos. Taipgi kurie žinote kas nori prisirašyti, meldžiu man pranešti jų vardus ir antrašus, už ką aš busiu dėkingas. Malonėkite nesivėluoti susirinkiman, nes turėsime apleisti svetainę 4 valandą.

P. Baumila — sekr.

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 28 dieną spalio, 1:30 val. popiet, Juliaus Danulevičiaus svetainėj. Visi draugai malonėkite pributi, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 12 kuopos.

Pr. Augustaitis — sekr.

Lowell, Mass. SLA. 173 kuopos susirinkimas įvyks 1 d. lapkričio, 7 valandą vakare, Vytauto Kliubo svetainėj, 19 Union St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 173 kuopos.

L. Petkevičius — sekr

Shrewsbury, Mass. SLA. 358 kuopos susirinkimas bus 11 d. lapkričio, 1 valandą po pietų, 12 Vernon St. Kviečiami visi nariai šiame susirinkime dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų apsvarstymui.

J. Žukauskas — sekr.

Los Angeles, Cal. SLA. 75 kuopos susirinkimas įvyks 2 d. lapkričio, 7 valandą vakare, 432 So. Main St., Room 35. Visi nariai ir narės malonėkite pributi ir užsimokėti mokestis, kad netaptumet suspenduoti. Taipgi turime daug ir kitų reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 75 kuopos. Ligonių lankytojai pribukite susirinkiman ir išduokite raportus, kad nebutumet nubausti.

K. Lubin — sekr.

Mammond, Ind. SLA. 273 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 11 d., 2 val. po pietų, paprastoj vietoj. Prašomi visi nariai ir narės pributi, nes bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Prašomi visi nariai užsimokėti mėnesines mokestis už 1934 metus, nes tai yra paskutinis susirinkimas šiais metais.

J. Maksvytis — sekr.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

WORCESTER, MASS. — SLA. 57 kuopa bendrai su Labdaringa Draugija rengia paskutinį šio sezono pikniką sekmadieny, spalių 28 d., Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Prasidės 12 val. dieną ir tęsis iki vėlumos. Geriausi muzikantai gros visokius šokius, bus skanių užkandžių ir gėrimų. Nuoširdžiai kviečiame visus vietos ir apylinkės SLA. narius ir visus lietuvius atsilankyti. — Rengėjai.

—o—

HARTFORD, CONN. — SLA. 124 kuopa rengia prakalbas spalių 28 dieną, Lyric Hall (kampas Park ir Broad Sts), 7 val. vakare. Kalbės SLA. Prezidentas Adv. F. J. Bagočius apie Amerikos lietuvių gyvenimą, apie SLA. reikalus, paskiausias žinias iš Lietuvos ir kitus naudingus ir žinotinus visiems lietuviams dalykus. Taipgi kalbės jaunas Daktaras M. V. Mikolainis apie lietuviškus reikalus ir sykiu pasakys kaip mes turime buti sveiki ir laimingi. Todel Hartfordo ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir pasiklausyti naudingų žinių pamokinimų, kurių musų kasdieninis gyvenimas reikalauja. — Kviečia SLA. 124 Kp. Valdyba.

—o—

WORCESTER, MASS. — SLA. 318 kuopa rengia iškilmingą vakarienę paminėjimui kuopos dešimties metų sukaktuvių. Pokilis įvyks sekmadieny, lapkričio 4 d., Kliubo salėje, 12 Vernon St., pradžia 7 val. vakare. Apart skanios vakarienės, bus žymus programas. Širdingai kviečiami visi vietos ir apylinkės SLA. nariai ir visi geros valios lietuviai atsilankyti. — Rengimo Komisija.

—o—

NEW BRITAIN, CONN. — SLA. 34 kuopa rengia prakalbas nedėlioje, spalių 28 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Svetainėj, 354 Park St. Kalbės dabartinis SLA. Prezidentas Adv. F. J. Bagočius iš So. Boston, Mass. Todel vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami skaitlingai dalyvauti viršminėtose prakalbose.

—o—

GREENFIELD, MASS. — SLA. 297 kuopa rengia maskaradų šokius 27 d. spalio, Knights of Columbus Svetainėj, Federal St., Greenfield, Mass. Prasidės 7:30 val. vakare. Kviečiami visi vietos ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitės atsilankyti į musų maskardų balių gražiai ir juokingai apsirengę, nes įdomiausiai apsirengusieji gausite dovanas ir busite patenkinti šiuo musų parengimu.

—o—

WILKES BARRE, PA. — SLA. 115 kuopa rengia didelį balių lapkričio 17 d., 1934 m., Svetainėje Crystal Ball Room, 325 E. Market St. Bus duodama keturios dovanos-prizai: 1 prizas — $10.00; 2 prizas $7.50; 3 prizas $5.00; 4 prizas $2.50. Kurie dar neturite nusipirkę tikietų, tai malonėkite nusipirkti pas rašt. J. Tunaitį, arba pas kitus kuopos viršininkus. Įžanga 25 centai, vaikams 10 centų. Bus gera muzika ir baliaus rengėjai stengsis visus užganėdyt kogeriausiai. Kviečia visus lietuvius atsilankyti koskaitlingiausiai. — Rengimo Komisija.

—o—

SHREWSBURY, MASS. — SLA. 358 kuopa rengia linksmą vakarėlį lapkričio 3 d., 7 val. vakare, pas ponus Bumblius, 3 Jot-Court ant 3 lubų. Bus geri muzikantai iš Starapolės, visi šoks, dainuos, gers ir valgys. Taigi kas myli linksmai laiką praleisti, meldžiam ateiti. — Kviečia Kuopos Rengėjai.

—o—

MAHANOY CITY, PA. — SLA. 211 kuopa rengia metinį balių lapkričio 28 d., Norkevičiaus Svetainėj, W. Mahanoy Ave., pradžia 7 valandą vakare. Visus prašom atsilankyti ir praleisti vakarą linksmai. Bus gero alaus išsigerti ir visokių užkandžių. Pirmos klasės orkestras gros visokius šokius iki vėlam laikui. Įžanga vyrams 35 centai, moterims ir merginoms 25 centai. Užprašom visus. — Komitetas.

Įdomųs Pasiskaitymai

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

PAVARGĖLIŲ ŠELPIMAS ŠEN IR TEN.

Pavargėlių, vargšų visokios rušies, beturčių likimas šiandien turbut visiems žinomas, jų likimas visiems suprantamas ir neužvydėtinas, nes tų vargšų visur yra nesuskaitomos armijos. Šiandien Jungt. Valstijose kaikam atrodo lyg keista, kad valdžia deda pastangas gelbėjimui tų vargšų.

Tačiau, nieko tokio stebėtino kitose šalyse, kurias žmonės buvo tirštai apgyvenę dar toli prieš Amerikos atradimą. Del žmonių daugybės ten jau labai senai buvo žinomas beturčių skurdas ir vargas, todel ten nuo senai yra įsigyvenusi sistema tų vargšų šelpimui, kuomet pas mus dar tik dabar tuo pradedama rupintis, kada didžiojo skurdo šmėkla pasivaidino beveik nesitikėtai, kada pelną besivaikant, niekas nebuvo pasirengęs tą skurdą kaip reikiant sutikti.

Senojo pasaulio rytuose žmonių skurdas buvo jau žinomas senoje gadynėje, dar Kristui ne gimus. Daugybės skurdo prispaustų vargšų tada žuvo, nes nebuvo jiems organizuotos pagelbos. Į tai betgi buvo atkreipta domė ir Mezopotamija pirmutinė užgyrė Hammurab'o kodeksą, kuriuo įsakyta visiems turintiems kokį turtą gyventojams, duoti valdžios įsteigtiems sandėliams pylas grudų, kurias imta maitinti beturčius, del bent kokių priežasčių negalėjusius užsidirbti sau pragyvenimą. Tokia tvarka ten pasilaiko ir šiandien.

Egipte vargšų aprupinimas buvo pavestas kunigams. Jie turėjo iš pasiturinčiųjų rinkti aukas maistu ir drabužiais ir visa tai krauti prie šventynių, iš kur buvo dalinama visiems pašelpos reikalavusiems.

Romos viešpatijoj, jos vargų laikais, kada siautė nuolatiniai karai ir magnatai engė žmones atiminėdami už skolas jų žemę, pavargėlių armijos išaugo milžiniškos ir beveik pasidvigubino karams pasiliovus, kada kareiviai paleista iš tarnybos, o visus darbus dirbo vergai. Tik Gaius Grachus atkreipęs į visa tai domę, ėmėsi gelbėti vargšus, dalindamas jiems mažus žemės sklypelius, bet iš to naudos nebuvo, nes žmonės iš tos žemės išgyventi negalėjo. Tada tas pats Grachus ėmėsi reformos ir žemės sklypus jungė po 200—220 jugrų vienan plotan, steigė dvarus ir juose apgyvendino vargšus Sicilijos derlingos žemės plotuose. Šita reforma gelbėjo tiek, kad sumažėjo armijos skurdžių, o kuriems neužteko žemės, tuos cezarų valdžia maitino dykai duodama ir kuopigiausiai parduodamu maistu ir drabužiu, kad šituos vargšus (proletarus) visuomet turėjus savo tarnyboj. Vėliaus (101 m. po Kristui) cezaras Troianus liepė visuose valsčiuose įsteigti ir visu kuo aprupinti prieglaudas bedarbiams, seneliams, našlėms, našlaičiams ir žaiduliams. Vėlesniais laikais tas prieglaudas pasiėmė išlaikyti krikščionių vienuolijos, priežiuroje presbetirų ir diakonų.

Frankonijoj viešpataujant Karoliui Didžiajam, dekretu iš 779 m. prisakyta kunigams išmaitinti ir aprengti visus vargšus, kokie atsiras jų parapijose ir nustatyta maksimališkos kainos visiems perkamiems valgio produktams bedarbių maitinimui.

Anglija pirmutinė įstatymais užgyrė vargšų viešą maitinimą ir visokią pagelbą.

Lenkijoj, jos karalių laikais, buvo visose viešose vietose kabinamos skrynelės metimui aukų vargšų šelpimui, tokia tvarka ten turbut yra ir šiandien (tai menka pagelba).

Austrijoj jau nuo XVIIII šimtmečio yra seneliams ir bedarbiams įrengti darbo namai, kur jie užsidirba sau maistą, drabužį ir pastogę; ten pat yra ir našlaičiams prieglaudos.

Olandijoj yra tokie pat darbo namai kaip ir Austrijoje.

XIX šimtmety vargšams pagelbą dar daugiau užtikrino Anglija, kur 1834—1871 m. parlamento išduotu įstatymu prie vidaus reikalų ministerijos įsteigta departamentas aprupinimui visos valstybės vargšų.

Vokietija 1878 m. visuose valsčiuose ir apskričiuose prisakė valsčionims įrengti ir visukuo aprupinti vargšams prieglaudas, kurių išlaikymo lėšų dalį valdžia skiria iš valstybės iždo.

Francija 1904 m. įsteigė vargšų šelpimo iždą, atskirai nuo privatiškų labdarybės draugijų, į kurį skiriama vienas nuošimtis valstybinių įeigų.

Italijoj vargšų šelpimo tvarka užsilikus dar iš Romos cezarų laikų; valdžia skiria tam tikras sumas, o 1904 m. parlamentas užgyrė visą eilę palengvinimų filantrofijos reikalams ir darbams, taipgi leista labdarybės draugijoms veikt greta valdiškų labdarybės institucijų.

Jungt. Valstijose šiaurinėj Amerikoj vargšams nėra jokios valdiškos apsaugos nė jų gyvenimui užtikrinimo. Visokia galima labdarybė yra privatiško pobudžio, paremta ne filontrofija, bet tik išmalda ir pelnu. Valdžios duodama piniginė pagelba dabartiniais laikais yra tik momentališka (emergency), ateity neužtikrinanti ir tesėti ilgai negalinti, nes tam tikslui nėra nė pinigų, nė maisto, nė drabužio atsargos, kaip tai yra kitose šalyse, Europoj ir Azijoj.

Didesnė pasaulio dalis taipgi neturi jokio vargšams aprupinimo. Už tai apie 80 milionų visokių pavargėlių nuolat beldžiasi į privatiškų gyventojų duris, prašydami išmaldų.

—o—

AKIŲ MAGNETIZMAS.

Jau nuo senai buvo tikrinama, kad gyvunų kuno raumenyse yra koks tai elektriškas magnetizmas, ypatingai tokio magnetizmo spėka daug esama akyse. Šitas spėliojimas ir tikrinimas buvo tyrinėjamas per daugelį metų ir tik dabar Vokietijoj vienam okulistui, Dr. Ress, pasisekė tai patirti. Jis padirbo paprastą, ne komplikuotą aparatą, iš plačios metalinės rynos ir jos viduje, ant plono siulelio pakabino spiralą (įvają oro perėjimui). Po daugelio pastangų patėmyta, kad spiralas kabo ramiai, be pasijudinimo, bet kaip tik į jį pažiurima per rynos plyšelį, jis ima suktis iš šiaurės pietų link (link žemės magnetiškojo bėguno). Kaip greit žiurėtojas užsimerkia, spiralas tuojau sustoja sukęsis ir pasilieka ramybėje, net kol jį vėl užgauna žmogaus akių patraukimas. Iš to Dr. Ress pasidaręs išvadą apie akių magnetizmą. Spiralą bandė prieš gyvulių ir žvėrių akis ir gauta tos pačios pasekmės, tik su tuom skirtumu, kad gyvulių akyvaizdoje spiralas sukasi daug greičiau, o draskančiųjų žvėrių akyvaizdoje dar greičiau.

Iš to liekasi tikra išvada, kad žmogaus akyse visgi yra magnetizmas, arba elektriška jėga, tik ji kiek silpnesnė, negu ta, kurią turi gyvuliai ir žvėrys.

—o—

Varšavoj tulas fotografas išrado budą padirbimui filmų krutantiems paveikslams, kurie atvirame ore, prie saulės šviesos, matomi taip gerai kaip ir ant ekramo rodytuvėj užgesinus žiburį.

Vasarą Nereik Pinigų...

(Feljetonas)

Rašo Juozas Buktiškis.

Kas gali tikėti, kad Amerikoj yra toks pakraštys (nesakau „kraštas", nes tai butų perdidelis žodis tokiai navatnai vietai), kur žmogus vasarą gali gyventi be pinigų?

O betgi galime tikėti, nes taip rašo senas buvusis redaktorius — leidėjas. Redaktorius atpranta nuo melo, kai skaitytojai sugauna bemeluojant ir prenumeratą daugiau nebemoka. Prie to jisai yra senas: senam nereikia meluoti, nes turi daug patyrimų, kuriuos gali pasakot vietoje melo, ir išrodys, kaip tiesa...

Howard Sharp, gyvenąs Canal Point mieste, Floridoje, žiemą pasijutęs, kad jau gana paseno, atsitraukė nuo laikraščio leidimo ir redagavimo biznio ir, štai, ką parašė apie save.

Tarpe kito ko jisai rašė:

„Rendauninkai mano triobose turėtų galėti man užmokėti rendas žiemos metu ir to man pakaks sulaukti kitos vasaros, o vasarą niekam nereikia pinigų šiame krašte."

Kad tokioje, — kur ten, — Afrikoje milionai žmonių gyvena be pinigų, tai neįstabu: jie dar nepriaugo prie kapitalo viešpatavimo. Bet ir tai turi but svarbi sąlyga tenai, ką jųs pavadinsite, man rodos, šitaip: tenai jiems, tiems juodžiams- negrams turi buti vasara ne tik vasaros laiku, bet ir žiemos laiku, kad galėtų gyventi be pinigų.

Taip, tenai, kur vasara yra per apvalius metus, žmonės gyvena be pinigų. Nė nesapnuoja apie juos.

Bet, kas nors užkirs mums, dabar Amerikoje milionai žmonių, vadinamų bedarbių, gyvena be pinigų. Ir taip yra netik vasarą, bet ir žiemą. Ypatingiausia tas, kad žiemą daugiau milionų žmonių taip gyvena, negu vasarą. Nueina į bučernę ar grosernę, paduoda popieriuką ir krautuvininkas, paliepęs pasirašyt, duoda žmogeliui valgomų daiktų. Afrikoj vis reikia kiek nors dirbti: nusimušti kokį bananą nuo medžio, arba įsilipti į augštą palmą ir pasiskinti koko riešutą. O Amerikoj turi visai nieko nedirbti, tai tada galėsi gyvent be pinigų. Jei dirbsi vieną ar dvi dienas per mėnesį, žinoma, gausi pinigų, bet po tų pinigų bus tau badas, nes negausi baltos popierėlės, kur bučerio liepiamas turėtum pasirašyt ar kryžiuką pastatyt už valgomus daiktus. Taigi jau nėra ko labai peikti Ameriką, sakant, kad čia kapitalizmas išsivystęs „ant augščiausio laipsnio", ir del to negalima apsieit be pinigų. Visai priešingai: buk be darbo, busi be pinigų ir turėsi kuo gyventi!

Gerai jųs sakot. Jeigu taip, tai ir man reikės mest plunksną, nerašyt, nedirbt nieko, kad galėčia gyvent su išverstais kišeniais. Bet aš turiu pasakyt, kad už tos baltos popieriukės slepiasi pinigai. Jie yra ištraukti iš dirbančiųjų; jie yra suplaukę į pašelpos fondą, kur sėdi ir rašo keliolika eilių visokių raštininkių ir keli stambųs raštininkai — visi matomai geri politikieriai, nes gauna geras algas pinigais, ir bedarbiams duoda baltas popieriukes. Taigi jeigu tu nedirbi, o gyveni Amerikoj, tai tu išnaudoji dirbančiuosius.

Kaip ten Floridoj „vasarą niekam nereik pinigų", tai aš nežinau.

Viduriniuose ir tamsiuosiuose amžiuose kai kurie anarchistiškai nusistatę žmonės, apleisdavo visuomenę ir išeidavo į miškus gyventi. Jie ten maitindavosi „vaisiais ir šaknimis". Vadinas, gyvendavo be pinigų. Gudresnieji imdavo rodyti kokius nors stebuklus ar ką; tokiems pagirių žmonės sunešdavo gardžių valgių ir dar pinigų duodavo. Tokius anarchistus vadina pustelninkais.

Mes į juos dar ir šiandien „visų šventųjų" litanijoj meldžiamės, kad jie melstųsi už mus.

Kaipgi dabar Amerikoj, sukapitalistėjusioje šaly, gali rastis tokia Florida, kur vasarą nereik pinigų? Kad nereik pinigų, tai nereik nei darbo. Kam dirbti, kad galima be pinigų gyventi? Stebėtina, kad nei baltų popieriukių ten vasarą nereikia.

Jeigu tas senas buvusis redaktorius-leidėjas nepritampa prie lietuviškos filozofijos patarlės, kad „senam meluot, o bagotam vogt labai sekasi", tai gerai jam. Bet išrodo blogai kapitalo viešpatavimui, kuris iki šiol mus diktatoriškai mokino: „Dirbk pinigus. Nieko daugiau sau nedirbk. Pinigais už viską mokėk, iš pinigų gyvenk".

Dabar šita diktatura, rodos, lyg linksta šuniui ant uodegos. Jos vietoje girdima kitokį posakį: „Kas dirba, tas nevalgo; kas nedirba, tas gauna baltą popieriuką su valgiu. O farmerys tik tas gauna pinigų, kuris nedirba žemės, bet kviečius ir medvilnę aparia ir derlingą dirvą palieka pudymu".

Turėdami šitą nuotaiką, sulauksim Amerikoje vasaros per apvalius metus.

Pradžioje šios civilizacijos žmonės, išvaryti iš rojaus, aimanavo, kad turi dirbt. Kainas, lordo Byrono lupomis, o paskui Vinco Kudirkos lupomis, sako:

„And this is
Life! — Toil! and wherefore
should I toil? — because
My father could not keep his
place in Eden!"
„O! tai tau
Gyvenimas! Dirbki — ir už ką?
Už tai tik,
Kad tėvas nusidėjo!"

Dabar jau mes, išvarytieji, galime adverniškai sakyt, butent:

„O! tai tau
Gyvenimas! Nedirbk! Ir kam
dirbti, kad tėvas, išvarytas iš
Rojaus, iki šiol visko pridirbo!"

Gyvenimo Nuotrupos

SENSACINIS ŽURNALIZMAS.

„Man išrodo, kad musų žurnalizmas yra vos kudikystės vystikluose, arba senatvės suvaikėjimo stadijoje, kuomet kaltinamo žmogvagystėje Hauptmann'o byla užima dešimt kartų tiek vietos musų laikraščiuose palyginus su aprašymu Vengrijos 1,200 angliakasių saužudystės streiko", šiomis dienomis pareiškė vienas Amerikos žurnalistas. Labai tiksliai apibudintas sensecingasis Amerikos žurnalizmas.

Amerikos žurnalistams maloniau rašyti apie kriminalistų žygius, juos tiesiog romantiškais herojais pastatant, negu aprašyti tukstančių žmonių tokią nepakenčiamą buklę, kad jie bevelijo nusileidę į angliakasyklas tenai badu mirti, negu toliaus kentėti ir lėta mirtimi su savo šeimomis mirti del maisto stokos. Todel pasidėkojant Amerikos žurnalizmo sensacingumui, šiandie pilna laikraščiuose žinių, kad net kudikiai vieni kitus žudo policiją ir gengsterius vaidindami. Visokios šlykščiausios ir visuomenę tvirkinančios, net priaugančią kartą pražutin stumiančios sensacijos yra mylimiausiomis Amerikos žurnalizmo temomis. Sensacinis žurnalizmas pats eina išsigimimo keliu ir visuomenę paskui save tempia tuo pražutingu keliu.

—o—

IŠSIGANDĘS GRABORIŲ.

Lietuvoje išpereto neva amerikoniško Kruko-Krukelio gimdytojas p. Cvirka kaž kodel labai išsigandęs amerikoniškų graborių. Jam rodos, kad Amerikoje daugiau nieko nėra, tik graboriai. Matyt jam labai sunkiai ėjosi su „pagimdymu" nevykusio graboriaus Kruko-Krukelio, tai nedyvai, kad jam ir vaidinasi tik graboriai. Laimė dar, kad Lietuvoje nėra graborių, kitaip p. Cvirkai butų riestai. Jei ko gera, ta grabofobija vargšą rašytoją net į beprotnamį nuvestų.

Įdomiausias dalykas p. Cvirkos grabofobijoj yra tas, kad jo neapykanta amerikonams ir ypatingai jų graboriams kilusi delto, kad jo giminaitis prisiuntęs jam iš New Haven, Conn., netikusį laikrodį, kuris ėjęs tiek, kiek rašytojas jį judinęs. Delto jis sumanęs atkeršyti amerikonams ir pradėjo pasakoti Lietuvos žmonėms, kad Amerikoje tik vieni graboriai gyvena. Tokį nuosprendį padarius, p. Cvirkai pradėjo maišytis į vieną daiktą Brooklynas, Chicaga, New Havenas ir visa Amerika ir vis tik vieni graboriai švaistosi. Dar vienas įrodymas, kad žmonės gali įsikalbėti sau tokią baimę, kuri net į kapus juos nuvaro. Butų gaila, jei grabofobija pasmaugtų jauną ir gabų rašytoją. Gal dar pasveiks.

—o—

PIKTAS PASITYČIOJIMAS.

Tuo pačiu laiku, kuomet net dviejų valstijų teismai varžosi už apkaltintą Lindbergho sunaus pavogime Hauptmann'ą, kuomet visa Amerikos spauda užpildyta šios bylos aprašymu su visomis smulkmenomis, tame pačiame Bronkse, kur Hauptmann'o byla eina, pavogtas turtingo italo sunus, kolegijos studentas Lewis Esposito ir vedamos slaptos derybos jo išpirkimui iš žmogvagių rankų už $20,000. Tuo pačiu laiku buvo pavogta Kentucky valstijos turtuolio žmona Alice Stoll ir už $50,000 išpirkta.

Vadinasi, kriminalistai piktai tyčiojasi iš Amerikos valdžios ir teismų pastangų kovoje su žmogvagystėmis. Kriminalistų nebaugina nei federalio Teisingumo Departamento agentų pasigyrimas, kad dvidešimt septynių žmogvagysčių, pastaruoju laiku įvykusių, kaltininkai sugauti ir tinkamai nubausti. Tik dviejų žmogvagysčių kaltininkai dar nenubausti. Amerikos kriminalistai perdaug įsigalėję ir jie piktai tyčiojasi iš visokių pastangų jų sudraudimui.

—o—

NAIKINAMI MECHANIŠKI VAGYS.

New Yorko policija nejuokais pradėjo naikinti taip vadinamas „slot machines", kuriomis grojama iš pinigų. Yra patikrinta, kad šios mašinos išmeta tik 20 nuošimtį į jas sukištų pinigų, o 80 nuoš. pasidalina mašinų laikytojai su jų savininkais. Šita gembleriavimo priemonė yra nežmoniška tuomi, kad ji apvagia ir mažus kudikius, kurie tik pasiekia į tas mašinas pinigus sukišti.

Pastaromis dienomis net 1,155 šitų mechaniškų vagių New Yorko policija sudaužė ir išvežus į juras nuskandino tų mašinų skeveldras. Sudaužytų mašinų vertė siekia virš $100,000, tačiau tokis skaitlius mašinų atneša apie $2,000,000 pajamų į metus jų savininkams ir laikytojams. Puikus biznis ir pelningas investmentas.

—o—

KEISTAS TASTAMENTAS.

Vengrijoj gyveno tulas, gerai pasiturintis, Jonas Vincze. Jis labai mylėjo gyvulius, už ką jo kaimynai vadindavo jį keistuoliu. Bet didesniu keistuoliu jiems teko jį pavadint, kada jis numirdamas paliko labai keistą tastamentą, kuriame pirmiausia pažymėta, kad jo laidotuvėse, lavonas į kapus butų vežamas šešiais baltais jaučiais, apkabinėtais juodais kasnynais, o paskui grabą kad butų varomos visos jo buvę karvės (turėjo jų 60). Palydovams jo lavono prisakyta važiuot į kapus tik paprastuose, kaimietiškuose vežimuose, traukiamuose keturių jaučių, pirma grabo griežiant čigonų orkestrai (rodosi ir jis pats buvo čigonų kilmės).

Palikime velionis reikalauja, kad visas jo turtas butų sunaudotas išlaikymui visų jo jaučių ir karvių, iki pat jų gyvenimo galui, nekamuojant juos darbais ir maistu, nes tik iš jų jis prasigyveno. Giminėms paliko tik pasargą, kad nė vienas jų nesikeltų gyvent į miestą, bet pasiliktų kaimuose iki savo gyvos galvos.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

TAUPUMAS

Jau praėjo penki metai depresijos. Ar bus kada nors geriau? Nevienas stato šį klausimą pats sau. „Praleidau viską ką uždirbau, tuomet, kai turėjau progos uždirbti. Aš maniau, kad visuomet bus toks gerbuvis, kaip buvo penki metai atgal. Sulaukus šeštadienio, gavęs užmokestį, nepaisydavau. Man ir į galvą neatėjo, kad darbininkui, kuris nori dirbti, gali ateiti tokis laikas, kad nebus galima savo jėgą išsamdyti. Drutas, sveikas vyras, maniau, niekuomet vargo nematys, jei jis tik nėra tinginys. Kitos savaitės pabaigoje ir vėl vokas pilnas pinigų. Juk žmogus gyvena tik vieną kartą, tad kodel sau pavydėti?"

Taip nevienas sakė ir manė, kad neverta praleisti nei vienos progos, naudotis visokiais smaguriavimais, nežiurint, ar tie smaguriavimai duoda kokią naudą, ar ne, bile dieną praleidai ir su ta diena savo uždarbį kitam atidavei, sau nieko nepalikdamas. Podraug juokdavais iš tų, kurie taupydavo ir nors po mažai rytojaus dienai pasidėdavo. Šiandien, broli, tavo juokai virto vienu ilgu penkių metų liudėsiu. O ar žinai, kada depresijai bus galas? Gyvenimo klausimas nėra juokai. Ar galima juoktis iš to žmogaus, kuris audros ištiktas turi lietsargį virš savo galvos? Kiekvienam, kuris uždirbdamas viską praleidžia, netaupo, gali prisieiti plika galva stovėti audros ištiktam.

Ar tau įdomu žinoti, kaip tie žmonės po penkių metų depresijos gyvena ir nestovi eilėje duonos maldaudami? Ar manai, kad tie žmonės yra laimingesni už patį? Ne, jie nė kiek nėra laimingesni. Jie tik taupė tuomet, kai daugiau uždirbo, o tu leidai savo uždarbį, tikėdamas, kad gerbuviui nėra galo, kad budamas sveiku ir stipriu visuomet galėsi visus savo norus patenkinti. Tarp tave ir jo skirtumas yra tik tas, kad jis taupė, o tu ne. Todel dabar jis stovi po lietsargiu, o tu šlapias iki gyvam kaului...

Negali buti svarbesnės pamokos žmonėms, kaip buti taupiu. Tuomet, kai galima sutaupyti, atsimink žodį **taupumas**, jei nori susilaukti senatvėje poilsio ir bedarbėje pats savo pašelpos. Taupus žmogus dirba ir taupo ir gyvena taip, kaip gamta yra patvarkiusi kiekvienam gyvunui gyventi. Jei jau negali imti pavyzdžio iš žmogaus, iš savo draugo, tai pavyzdį paimk iš vabalų, skriuzdžių, bičių, iš žvėrelių, kiaunių, voverukių ir tukstančių įvairių gyvunų. Kuomet žalioj lankoj randami žydinti dobilėliai — bitelės bepertraukos medų renka ir žiemos sezonui krauna. Kol žemė minkšta skriuzdės budavoja savo tvirtoves, gamina ir krauna mantą ilgam laikui, kol žiemos šalčiai praeis. Pasimokyk taupumo iš tų smulkučių gyvunėlių, o depresijos tau nebus baisios.

Daugelis perskaitę šį pavyzdį, gali pasakyti, kad palyginimas yra nevykęs. Pasakys, kad žmogus yra ne vabalas; žmogus civilizuotas: jam negana turėti maisto, jis privalo turėti aprėdalą ir apšildytą pastogę, kad žiemos metu, sėdėdamas prie šilto pečiaus, galėtų arbatą gerti, cigarus rukyti ir radio programo klausytis. Jam reikalinga turėti mokyklą, kad galėtų savo vaikus išauklėti civilizuotais piliečiais ir pačiam reikia turėti žinių, idant nepasilikti nuo progreso. Reik skaityti laikraščius, ar knygas, kad susitikus kitą žmogų galėtum susikalbėti su juom.

Taip, jei šie klausimai mums stovi priešais akis, jei suprantame, kad žmogus ne vabalas, ne žvėris, ne paukštis; kad žmogui reikalinga daug daugiau visko, negu bile kokiam gyvunui šiame pasauly, tai tuo labiau turime susirupinti taupumu ir darbingumu.

Neteisinga butų jei pasakytume, kad žmogus nesupranta gyvenimo padėties; kad jis nežino, jog taupumas yra nereikalingas. Šitą faktorių žino kiekvienas. Tik viena bėda su kai kuriais žmonėmis, kad jų troškimai yra didesni, negu jų valia. Delto visuomet patartina klausyti sąžinės balso, o ne troškimų. Tas, kuris nori sąžinę stiklelio dugne paskandinti, tas neturi stiprios valios. Nors jis žino, kad sąžinės balsas jam teisingus patarimus teikia, bet silpna valia neturi pajėgos prieš tuos blogumus atsispirti. Niekuomet nebusi taupiu, jei klausysi savo geismų ir juos norėsi patenkinti, nesiskaitydamas su sąžinės balsu.

Nereikalinga izoliuoti save iš gyvenimo. Nereikalinga užsidaryti vienam, kai vienuoliui, nuo žmonių, kad sutaupyti. Nereikia buti ir šykštuoliu. Taupyti negudriai, skriausti save, vaikščioti apskurusiam, pusbadžiui, o paskui be laiko išeiti iš svieto, kad kiti tavo taupumu naudotus, yra nesąmoninga. Čia kalbama tik apie tai, kad betiksliai nešvaistyti savo uždarbio. Nereikia pasivydėti sau gerą maistingą valgį, švarią drapaną, moksliską knygą, keletą laikraščių, lankyti pamokinančius perstatymus, gyventi šviesiuose namuose, kur pakankamai tyro oro randasi.

Nežiurint kokioj gyvenimo srity negyventum, reikia stengtis palaikyti gyvenimo lygsvara, kad nebutų vieno daikto permažai, o kito perdaug. Prisilaikant išmintingo taupumo, nei vienas žmogus nepadarė klaidos. Nė vienam ant blogo neišėjo. Neišeis ir tau.

LIETUVIAI AMERIKOJE

MANCHESTER, CONN.

Susiorganizavo Atletų Kliubas.

Lietuvių bendrovės sumanymu ir finansavimu yra suorganizuota „Manchesterio Lietuvių Amerikonų Atletų Kliubas", kurio užduotis yra lavintis ir žaisti visokius sporto žaislus. Spalio 14 d. pirmą kartą footbolo žaismę žaidė su New Britainiečiais sportininkais „Triangles" ant Hiekey's Grove.

Kliubo organizatoriai yra: Jonas Ambrasas, jaunas vaikinas, buvęs footbolininkas, daug pasidarbavo organizavime; taipgi A. Petronis ir A. Delnickas.

Kliubiečių apsirengimas ženklins Lietuvos vėliavą: marškiniai žalsvi, rankovės marškinių geltonos, kepurės raudonos. Kliubiečiai lavinasi lietuvių svetainėje.

Labai prakilnus darbas, jei susiorganizavę jaunuoliai tvirtai vienybėje laikysis. Lietuviams bus garbė, nes jaunimas reklamuoja lietuvių vardą. Amerikonai labai žingeidauja apie sporto žaislus ir kartu galės plačiau išgirsti apie lietuvius Manchestery.

Linkėtina atletų kliubui geriausių pasekmių tvarkytis ir žaismėse visuomet laimėti. Lai gyvuoja Manchesterio lietuvių sportas ir lietuvių jaunimas!

Manchesterietis.

NEWARK, N. J.

Vilniaus Pagrobimo Minėjimas.

Spalių 7 dieną vakare, Lietuvių šv. Jurgio Dr-jos salėn susirinko daugelis tikrųjų lietuvių, kad atatinkamai ir bendromis jėgomis minėti Vilniaus pagrobimą. Programą atidarė Bendro Newarko Lietuvių komiteto pirmininkas, p. V. Ambrazevičius, pakviesdamas šv. Cecilijos chorą, kuris, vedamas muz. A. Stanišausko, sugiedojo Lietuvos ir Vilniaus himnus. Kalbėtojais buvo: Dr. M. J. Vinikas iš New Yorko ir „Amerikos" red. Kazys P. Vilniškis iš Brooklyno. Taipgi kalbėjo vietiniai: kun. I. Kelmelis ir A. S. Trečiokas. Visų kalbos buvo atatinkamos Vilniaus pagrobimo reikalui.

Po kalbų p. K. P. Vilniškis perskaitė rezoliucijas Vilniaus ir Klaipėdos reikalais, kurias susirinkusieji priėmė vienbalsiai.

Išlaidų padengimui buvo renkamos aukos. Aukojo sekamai: po $1.00 — Vincas Boreika, S. F. Gudas, J. Kralikauskas, V. Ambrazevičius, A. S. Trečiokas, kun. I. Kelmelis, D. Janulis ir J. Gerolis. Viso $8.00. Smulkesnių aukų surinkta $3.00. Sykiu gauta $11.00.

Nutarta paskelbti per lietuvių spaudą sekančias rezoliucijas:

Užuojauta Vilniečiams.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo dienos, kada Lenkija klasta atplėšė nuo Lietuvos sostinę Vilnių, iki šiol visame Vilniaus krašte yra persekiojami, spaudžiami ir dažnai žudomi nekalti lietuvių kilmės piliečiai, uždaromos jų švietimo organizacijos, prieglaudos ir mokyklos, mes Newarko ir apylinkės lietuviai susirinkę paminėti 14-tas metines Lietuvos sostinės Vilniaus išplėšimo sukakties, griežtai smerkiame lenkų vandališką elgėsį ir broliams Vilniečiams, kenčiantiems lenkų persekiojimus bei smurtą, reiškiame savo brolišką užuojautą. Kartu pasižadame budėti jusų išvadavimo sargyboje ir linkime ištvermės, belaukiant tos valandos, kada teisingumo kardas pakirs lenkų smurto retėžius ir išlaisvins musų sostinę Vilnių.

Klaipėdos Reikalu.

Amerikos lietuviai, kurie nemažai moraliai ir materialiai pagelbėjo besikuriančiai ir išpo karo griuvėsių besikeliančiai nepriklausomai Lietuvai, negalėjo suprasti Lietuvos vyriausybės elgėsio vokiečių atžvilgiu Klaipėdoj, kurie varė akyplėšišką ir kraštui pragaištingą darbą.

Bet Amerikos lietuviai su džiaugsmu sutiko pirmą žinią kai teisinga ir griežta Klaipėdos gubernatoriaus Dr. Navako ranka sudraudė išdidumu sergančius Vokietijos fanatikus ir privertė pildyti visiems prideramus krašto įstatymus.

Mes, Newarko, New Jersey ir apylinkės lietuviai, susirinkę į masinį susirinkimą Lietuvių šv. Jurgio D-jos salėn, spalių 7 d., 1934 m., sveikiname Klaipėdos gubernatorių Dr. Navaką už jo žygį Klaipėdos krašte ir linkime drąsos ir ištvermės kovoje su vakarų hunais už Lietuvos krašto gerovę.

(Pasirašo) Newarko ir Apylinkės Liet. Bendras Komit.:

V. Ambrazevičius, pirm.,
S. F. Gudas, iždin.,
A. S. Trečiokas, sekr.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvių Kambario Reikalai.

Pittsburgho draugijų atstovų rengtas piknikas rugsėjo 2 d. davė pelno Liet. Kambariui $41.75. L. K. F. Komitetas taria ačiu pikniko komisijai ir draugijoms, kurių atstovai taip gyvai darbavosi. Svarba yra ne vieno to darbo. Svarbiausia tas, kad atstovai nutarė nesiskirstyti, o darbuotis toliau. Ir tuojaus nutarė rengti vakarienę lapkričio 25 d. Komiteto ir draugijų atstovų bendrame susirinkime rugsėjo 27 d. prie to pridėta dar kas naujo: Mrs. Grajauskienė aukoja artistiškai padarytą kaldrą — išleisti laimėjimui. Laimėjimo bilietas bus kartu ir įžanga į minėtą vakarienę, kuri bus Piliečių Svetainėj, 1723 Jane St.

Pikniko rengime dalyvavo šios draugijos: Liet. Moterų Kursų Kliubas, Sandaros Kuopų Sąryšis, L. Ukės Kliubas, SLA. 40 kuopa, Sunų Lietuvos Draugystė, Liet. Moterų Pionierių Siuvimo Kliubas, Liet. Piliečių Draugija Vakarinėj Penn., Liet. Vaizbos Butas, ALTASS skyrius ir L. K. Fondo Komitetas. Rugsėjo 27 d. susirinkime prisidėjo dar dvi draugijos: A. P. L. A. 1 kuopa ir Lietuvių Moterų Kliubas. Laukiama ir kitų draugijų prisidedant prie bendro darbo musų paminklo naudai.

Vasarą kai kurios draugijos nelaikė savo susirinkimų, tai negalėjo savo atstovų atsiųsti. Dabar oro karštis praėjo, tai moralinis karštis tepaskatina mus visus prie šio dailaus darbo! Visos draugijos dalyvaukite. Atstovų skaitlius neribotas.

L. K. Fondo Komiteto reguliariai susirinkimai bus paskutiniame mėnesio ketvirtadieny, 8 val. vakare, L. Lietuvių svetainėje.

7-tas Aukotojų Sąrašas
(Nuo balandžio iki rugsėjo, 1934 metų)

Adanaitis M., Detroit	$5.00
Alyta J., Baltimore	1.00
Aukštikalnis J., Cudahy, Pa.	.25
Baltimorės Liet. Moterų Piliečių Kliubas, Baltimore, Md.	5.00
Dilonis V., Scranton, Pa.	1.00
Douvan V., Detroit, Mich.	5.00
Gugis K. P., Chicago	5.00
Jurėnas T., Detroit	2.00
Janulaitis A., Baltimore	1.00
Jonušaitis A., Scranton	1.00
Kundrotas R., Detroit	1.00
Kavaliauskienė J., Aliquippa, Pa.	2.25
Kersavičius V., Scranton, Pa.	1.00
Lopatto John S., Wilkes Barre, Pa.	5.00
Miškinis J., Dearborn, Mich.	5.00
Paskey Edvard, Wilkes Barre, Pa.	1.00
Smailis J. J., Hamtramck, Mich.	5.00
Velzis V. J., Baltimore	1.00
Villis Franas, Detroit	5.00
Zorskaitė Ona, Scranton	.55
Žukauskas Agota, Sheridan, Pa.	3.00
Žvirblis A., Pittsburgh	.50
Želvis Vincas, Baltimore	1.00

Chicagietis F. Bastis sako, kad jo pavardė 5-tam sąraše paskelbta „Bartis", kas yra klaidingai. Ačiu už parodymą klaidos.

Kokia suma yra surinkta, Pittsburgho Universitetas paskelbs kelių savaičių bėgy. Dabar siųskite savo aukas paminklui lietuvių sielos, pasireiškiančios dailėje, mene. Labai svarbu, kad susidarytų ta suma, kuri galutinai užtikrins mums teisę turėti savo paminklą — kambarį puikioje Mokslo Katedroje. Tą teisę gausim pavydale užrašų — Deed of Gift, kai susirinks žinoma suma. But puiku, kad ta suma suplauktų be susitrukdymo. Tas pavyks per jus, kurie skaitot šias eilutes.

Malonėkit čekius rašyti šiaip: Lietuvių Kambario Fondas, arba angliškai: Lithuanian Mem. Room Fund, o siųsti fin. sekretoriui: V. Zamblauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh (10), Pa.

L.K.F.K. Spaudos Komisija.
J. Baltrušaitis.

LOWELL, MASS.

Streikui Užsibaigus.

Kaip visur, taip ir pas mus visi audikai grįžo darban. Tačiau nekurie skundžiasi, kad netekę darbo. Kurie smarkiai pikietavo — gavo daugiau mašinų. Nekurios dirbtuvės priėmė uniją. Musų majoras daug pagelbėjo streiko laike ir paaukojo $50.00 bei davė puikią svetainę už dyką susirinkimams.

Susižiedavo Lietuviai.

Jaunuolė p-lė S. Žemaitukė susižiedavo su Juozu Abramavičium iš Haverhill, Mass. Šliubą ims šv. Juozapo parapijos bažnyčioj, Lowell, o vestuvės bus Haverhill, Mass., pas jaunuolio tėvus.

Sugrįžo iš Lietuvos.

Iš Lietuvos sugrįžo musų kuopos organizatorė, ponia Ramanickienė. Kelione, sakosi, labai patenkinta. Pasakoja daugiausia apie Aniškio apylinkės gyventojus. 20 metų praslinkus ten daug atmainų neįvykę, dar piautuvais piaunama javus. Nors daug jau vienkiemiuos išsiskirstę, bet pas ukininkus dar stokuoja švarumo. Sako, kuriuos paliko trutingais, tie dabar nubiednėję; kurie pirma neturtingi buvo, dabar prasigyvenę. Taipgi yra pusėtinai sulenkėjusių. Taipgi turėjo progą matyti musų auksaburnį, Kiprą Petrauską. Sako, jis gerai atrodo.

Kaunas jai labai patikęs, nes yra švarus miestas; ypač Laisvės Alėja. Derlius buvęs geras, tik bėda kad viskas pigu. Medaus taipgi labai daug yra. Parsivežė ir puikių lovai užklodalų ir rankšluoščių. Labai dailiai išsiuti. Amerikonai netiki, kad galima su rankomis taip puikiai išsiuti.

Sako jaunimas biskį daugiau padykęs. Esą, 20 metų atgal 9 val. vakare turėjo buti namie, o dabar 9 val. dar tik pradeda linksmintis. Žinoma, visko ir nutinka, ypač panelėms. Ponia Ramanickienė patarė vaikinams važiuoti į Lietuvą, kur yra puikių merginų. Girdėjau, kad vietiniai vaikinai jau labai susirupinę; sako kai tik pavasaris ateis, tai važiuos į Lietuvą pasižiurėti.

J. S.

DETROIT, MICH.

Amerikonų Spauda Apie Arėją Vitkauską.

Didelis Detroito dienraštis „The Detroit News" savo sekmadienio laidoj literaturos ir įvairenybių paveiksluotame priedе išspausdino p. Arėjo Vitkauko atvaizdą ir straipsnį apie lietuvius ir p. Vitkausko literatinius darbus. Paminėta, kad lietuvių trečia dalis gyvena Amerikoje ir lietuvių daugiau yra Chicagoje, negu Kaune.

Tokie amerikonų spaudoje rašiniai apie lietuvius yra reikšmingi ir Amerikos lietuviams naudingi.

Koresp.

Kronika

Kas Girdėti Pas Londono Lietuvius.

Iš praėjusios vasaros gerai atmenam Londono lietuvių ekskursiją, kuri kupina įspudžių, „Lituanicos I" palaikais vežina ir DULR knygomis apdovanota, grįžo.

Londono lietuviai turi savo nemaža organizacijų skaitlių ir sudaro lietuvišką koloniją. Dabartiniu laiku steigiama kursai tenykščiams lietuviams gimtosios kalbos bei istorijos mokytis. Juos steigia Londono lietuvių klebonas, kuriuo yra kun. Antanas Petrauskas (kilęs iš Mariampolės apskr.) lig šiol gyvenęs Šiaurės Amerikoje.

Teko sužinoti, kad ateinančiai vasarai yra rengiama dar didesnė ekskursija į Lietuvą, kuriai vadovaus Londono lietuvių klėbonas.

Vilniaus Lietuviai Francijoj.

Žiemių Francijoj, pramonės rajone, Villerupt ir kituose aplinkiniuose miesteliuose gyvena gana didelis lietuvių šeimų skaičius. Jų tarpe nemaža ir kilusių iš lenkų okupuoto Vilniaus krašto. Čia pat gyvena nemaža ir lenkų, kurie laiko savo pareiga Vilniaus krašto lietuvius, kaipo „savuosius", „šviesti" ir jais savotiškai „rupintis", žinomas daiktas, juos, o ypač jų vaikučius lenkinti. Draugija Užsienio Lietuviams Remti (DULR) šiems lietuviams pasiuntė elementorių ir šiaip vaikams ir jau nimui knygų. Dabar DULR C. valdyba gavo iš Villerupt laišką, kuriame lietuviai širdingai dėkoja lietuvių visuomenei ir DULR C. valdybai už atsiųstas lietuviams knygas. Esą, dabar jų vaikučiai busią išgelbėti iš lenkų „mokslo".

Kulturinė Filma Visiems.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti (DULR) yra išleidusi kulturinę filmą „Lietuva", kuri buvo rodoma Amerikoje ir ten turėjo didelį pasisekimą. Dabar DULR C. valdyba šią filmą rodys kiekvienoje vietoje, kur yra kinematografas ir kur susiras kokia nors organizacija ar šiaip paskiri asmenys ir suorganizuos DULR pranešimą visuomenei apie užsienio lietuvius. Sykiu su filma DULR C. valdyba siųs ir savo pranešėją.

Knygos Australijon.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti (DULR), vis labiau plėsdama savo darbų sritis, jau pasiekė ir Australijos lietuvius. Šiomis dienomis pasiuntė dėžę knygų Sidnėjaus lietuvių organizacijai.

VĖL RUPINASI KATALIKŲ UNIVERSITETU.

Katalikų veikimo centras vėl pradėjo aktyviau rupintis katalikų universiteto įsteigimu. Dabar rupinamasi pakeisti pirmiau paruoštą to universiteto statutą. KVC tikisi universitetą atidaryti nuo Naujų Metų.

Žemės Drebėjimai

Senovės graikai manė, kad žemės drebėjimas sukeliąs jurų dievas Poseidonas. Mat, graikai, vaizdavosi, kad šitas galingas jurų dievas turįs tam tikrą trinagę šakę, kuria suduodamas per vandenį Poseidonas sukeliąs milžiniškas audras, net sudrebinąs žemę. Vėliau mokytieji graikai ėmė sukurti kitokių teorijų, aiškinančių žemės dredėjimų priežastis. Sakysim, išminčius Aristotelis manė, kad žemės drebėjimų priežastimi esąs požeminėse tuštumose susirinkęs oras, kuris norįs išsiveržti laukan, bet sutinkąs kliučių ir todel sujudinąs žemę. Vėliau kiti mokytieji graikai (kaip Strabos, Hipparchas ir kt.) ėmė aiškinti, kad žemės paviršius nuolat tai daugiau, tai mažiau įkumbas, tai iškilęs, ir todel drebanti žemė (tokio aiškinimo kai kas prisilaiko ir musų laikais).

Viduramžiais, kaip paprastai visi gamtos reiškiniai, buvo aiškinami Dievo įsikišimu. Vadinasi, ir visos žemės drebėjimų katastrofos buvo suverčiamos Dievo rustybei. Bet ir tais laikais atsirasdavo vyrų, kurie įvairius gamtos reiškinius kitaip aiškindavo. Sakysim, toks Albertus Magnus manė žemės drebėjimus kįlant kalnams darantis: esą, požemin susirenką daug vandens, kuris įkaitęs garuojąs ir stengiąsis vėl išsiveržti lauk. Besiveržiant požemio vandens garams iškįla kalnai; del to ir žemė drebanti. (Dalinai, tai yra tiesa, nes vulkanams veikiant dažnai apylinkėse, dreba žemė). Vėlesniais laikais visi žemės drebėjimai ir buvo aiškinami požeminių garų veikimu. Šiandien mes žinome, kad žemė dreba netik ten, kur yra vulkanai, bet taip pat ir tokiose vietose, kur jokių vulkanų nė arti nėra ir net niekuomet gal nėra buvę. Bet ir šiandien vienos nuomonės del žemės drebėjimv priežasties nėra. Daugiausia žemės drebėjimų įvyksta ten, kur yra augštų kalnų ir gilių žemumų. Ir ištiesų, daugiausia ir didžiausieji žemės drebėjimai įvyksta Rytų Azijoj (daugiausia Japonijoj), kur yra augštų kalnų ir čia pat gilios Ramiojo Šiaurės ir Pietų Amerikoj palei Ramiojo vandenyno krantus, kur taip pat iš šiaurės ir pietų tęsiasi augšti Kardiljerų arba Andų kalnai ir čia pat vandenyno gelmės. Iš kitų didžiųjų žemės drebėjimų rajonų reikia paminėti Ramiojo vandenyno salas, Kaukazą, Himalajų apylinkes, Viduržemio juras (Italija), Alpes ir kt. Taigi, tose vietose nėra tinkamos žemės pusiausvyros tarp augštumos ir žemumos — ir todel vyksta žemės svyravimų (drebėjimų). Apskaičiuota, kad Japonijoj kasmet žemė dreba nemažiau kaip 600 kartų (taigi, per dieną beveik po 2 kartus). Dauguma jų, suprantama, yra nežymųs ir net vos jaučiami. Kalnuotoj Čili šaly Pietų Amerikoj taip pat beveik kasdien įvyksta didesnių ar mažesnių žemės drebėjimų. Kai kurie jų pridaro baisių nuostolių.

Istorija žino baisių žemės drebėjimų, sunaikinusių išfisus miestus ir net ištisas apylinkes, pražudžiusių šimtus tukstančių žmonių. Sakysim, visai nesenai, vos 1928 metais, kalnuotoj Balkanų šaly, Bulgarijoje ir Graikijoje, baisus žemės drebėjimas sunaikino keletą miestelių ir pražudė keletą tukstančių žmonių. Apylinkių gyventojai šitokios nelaimės ir šiandien negali pamiršti. Vienas baisiausių žemės drebėjimų yra įvykęs 1923 metais Japonijoj. Per žemės drebėjimą sugriauta didesnė dalis japonų sostinės Tokio, taip pat artimo Jokohamos miesto. Griuvantieji murai užmušė tukstančius žmonių. Del žemės drebėjimo įsisiubavo vandenynas, kuris baisiomis vilnimis užliedavo miestų gatves, apylinkes ir viską su savim nušluodavo atgal vandenynan. Įvairiose vietose sugarmėjo taip pat tukstančiai žmonių. Per katastrofą žuvo viso apie 200 tukst. žmonių. O kiek žmonių liko be pastogės, be turto? O kiek vargo, triuso reikėjo, kol vėl viskas buvo atstatyta? Ištiesų, baisus tas žemės drebėjimas.

1909 metais sausio mėn. baisus žemės drebėjimas siautė Persijoj, netoli Hamadano miesto, taip pat pražudęs tukstančių žmonių gyvybes.

1908 metais toks pat žemės drebėjimas buvo Sicilijos saloj, Viduržemio juroj. Pirmieji milžiniškieji požeminiai smugiai buvo apie 5 val. 20 min. ryte. Taigi, dauguma gyventojų dar miegojo. Pirmasis smugis buvo ypatingai baisus, nuo kurio tuojau ėmė aižėti ir griuti namai, pasidarė žemėj plyšių, įsisiubavo juros vanduo. Per žemės drebėjimą sugriautas ir sinaikintas didelis Messinos miestas, sunaikintos ištisos apylinkės, paskandintos dvi salos, jūros bangų užlietas ir juron nušluotas Scilos miestas ir tt. Baisus rytas tai buvo Scilos mieste: staugė šunes, žvengė arkliai, maurojo įvairųs kiti gyvunai ir tai visa maišėsi su žmonių riksmu, su baimės šukavimais. Per katastrofą žuvo iki 150 tukst. žmonių.

Nemažesnė nelaimė 1906 metais balandžio mėn. 18 d. palietė ir San Francisco miestą Š. Amer. Jungt. Valstijose, prie Ramiojo vandenyno krantų. Mieste prasidėjo gaisras, sunaikinęs beveik visus namus. Nuo baisių požeminių smugių taip pat atsivėrė kiaurynės, į kurias garmėjo žmonės, namai, gyvuliai, daiktai. Vandenyne kilo audra, užliedama apylinkes ir viską juron nušluodama. Per katastrofą žuvo keli šimtai tukstančių žmonių.

Tai vis baisųs žemės drebėjimai, ir tai įvykę musų amžiuje. O kur dar mažesnieji drebėjimai, kurių aukomis tampa po keletą, o kartais net po keliasdešimts tukstančių žmonių. Jų visų niekas negali suskaityti, nes jų yra didelė daugybė. Čia paminėkim tik Čili, kurios Valparaiso uostas per žemės drebėjimus yra sunaikintas bent dešimtą kartų. Iš didžiųjų drebėjimų paminėtinas 1906 m., per kurį žuvo apie 20 tukst. žmonių. 1822 m. per žemės drebėjimą Valparaiso buvo sunaikintas ir sudegintas. 1751 m. taip pat, 1730 m. taip pat ir tt. ir t .t

XIX, XVIII, XVII ir kt. amžiais įvyko taip pat baisių žemės drebėjimų, kurių čia visų nebesuminėsi. Žemės drebėjimai, žinoma, nėra jokia Dievo bausmė, bet tam tikras gamtos reiškinys. Šiandien žmogus dar nežino vaistų, kuriais žemės drebėjimus galėtų nutildyti. Gal but tokių vaistų jis ir niekuomet nesusiras ir žemės drebėjimai ant visuomet pasiliks kaipo baisi, didelė nelaimė, viską griaunantį ir naikinantį.

C. Cemkus.

Skaitykite Knygą

AMERIKA

— arba —

Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.

„TĖVYNĖS" ADMINIST.
307 West 30th Street,
New York, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. Bagočius, **Prez.**, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. K. Mažukna, **Vice Prez.**, 1325 W. North Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. Vinikas, **Sekr.**, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Adv. K. P. Gugis, **Iždin.**, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. J. S. Stameslow, **Dr.-Kv.**, 95 N. Main St., Waterbury, Conn.

S. Mockus, **Ižd. Gl.**, 726 E. 7-th St., So. Boston, Mass.

E. Mikužiutė, **Ižd. Gl.**, 2121 N. Western, Ave., Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

Adv. A. O. Shallna, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

V. Šmulkštys, 142 North St., Minersville, Pa.

Kun. M. Valadka, 156 Garden St., Lawrence, Mass.

Finansų Komisija:

J. P. Varkala, 3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.

J. Marcinkevičius, 4508 — 8-th Ave., Kenosha, Wis.

G. J. Stungis, 6919 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

S. Gegužis, 38 So. Main St., Mahanoy City, Pa.

S. Cibulskis, 2473 Collier Ave., Far Rockaway, N. Y.

J. M. Bučinskas, 24 Baxter St., Binghamton, N. Y.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. K. Kalinauskas, 33 Rosemont St., Dorchester, Mass.

A. Zalatorius, 827 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

S. Bakanas, 2404 Charles St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Apšvietos Komisija:

Dr. A. Montvidas, 2400 Madison St., Chicago, Ill.

Min. B. F. Kubilius, 2 Atlantic St., So. Boston, Mass.

J. Miliauskas, 626 Woodward Ave., McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Mrs. F. G. Edkins, 947 Davis Ave. N. W., Grand Rapids, Mich.

V. Černauskas, 236 N. English Ave., Springfield, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. V. Šimkus, 3343 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. J. T. Vitkus, 1286 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Dr. I. B. Bronushas, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. Staneslow, 95 N. Main St., Waterbury, Conn.

S. Levickis, 2308 — 53-rd St., Kenosha, Wis.

B. Sabaliauskytė, Mayview, Pa.

VIETINĖS ŽINIOS

NETIKĖTA MIRTIS NUSKYNĖ SLA. VEIKĖJĄ.

Netikėtai ir visai trumpai pasirgęs numirė Brooklyno ir apylinkės lietuviams plačiai žinomas SLA. ir visuomenės veikėjas Jonas Šlikas. Nors pastaraisiais laikais velionis gyveno Flatbush vadinamoj Brooklyno daly, tačiau prigulėjo prie Central Brooklyno lietuvių visuomeninio veikimo ir taip pat buvo šioj kolonijoj gyvuojančios S. L. A. 76 kuopos nariu.

Velionio Jono mirtis visiems jo draugams ir pažįstamiems buvo tokiu netikėtu smugiu, kad rodos net ir įtikėti negalima, kad kelios dienos atgal matytas veikėjas jau butų miręs. Velionis dalyvavo spalių 14 d. įvykusioje Cleveland, Ohio, lietuvių tautininkų-sandariečių konferencijoje, kurion buvo nuvykęs savu automobiliu kartu su kitais brooklyniečiais. Tiesa, velionis pirm vykimo į Clevelandą sirguliavo peršalimu, bet kas čia kreipia rimto dėmesio į menkus peršalimus. Tad ir velionis Šlikas nepaisydamas to menko peršalimo rįžosi vykti į Clevelandą. Sakoma, grįžtant iš Clevelando velionis jautėsi perkarštai automobiliuje, tad atsidaręs langus važiavo ir tokiu budu dar labiau peršalo. Sugrįžęs į namus jautėsi visai rimtai ligos apimtas ir spalių 16 d. atgulęs lovon. Pašaukti gydytojai tikrino, kad ligonis susirgęs sunkesnio typo gripu ir spėjo, kad jo gyvybei jokio pavojaus nėra. Tačiau trumpu laiku velionį liga visiškai apėmė ir pašauktas trečias gydytojas pranešė, kad velionis turi dubeltavą plaučių uždegimą ir tuojaus išgabeno į Long Island College ligoninę. Bet ir ligoninėje velioniui pagelbėti negalėjo ir šeštadieny, spalių 20 d., 10 val. ryte velionis persiskyrė su gyvųjų pasauliu...

Velionis pašarvotas jo namuose, 1339 E. 4-th St., Flatbush-Brooklyne. Giminės ir draugai velionio pagerbimui sudovanojo daug vainikų. Laidotuvės įvyko spalių 23 d., su tikybinėmis apeigomis šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ir velionis palaidotas šv. Jono kapinėse, Brooklyne. Laidotuvėse dalyvavo skaitlingas burys velionio giminių, draugų ir pažįstamų — iškilmingai velionis išlydėtas į amžinastį. Laidotuvėmis rupinosi ir visas apeigas gražiai sutvarkė velionio artimas draugas graborius p. Juozas Garšva.

Velionis Jonas palieko dideliam nuliudime žmoną Antaniną, dvi dukreles — Pauliną ir Aldoną, kurios lanko kolegiją ir sunų Mindaugą, kuris yra 15 metų amžiaus ir lanko antri metai augštesniąją viešą mokyklą. Velionis buvo dar jaunas žmogus — apie 50 metų amžiaus sulaukęs. Gyveno pasiturinčiai, ilgus metus turėjo drabužių krautuvę Central Brooklyne, o pastaraisiais keliais metais buvo dalininku dirbtuvės, kurioje išdirba moteriškus apatinius drabužius. Vadinasi, žmogus jau buvo susikuręs sau pakenčiamą gyvenimą, jau pradėjo leisti į augštesnį mokslą dukreles ir jauniausį sunelį, jau rodos žmogus gali lengviau gyvenime atsikvėpti ir štai nelaboji mirtis visai netikėtai užklupo ir išplėšė iš gyvenimo taip reikalingą šeimos globėją.

Velionis Jonas įstojo į SLA. 76 kuopą 1912 m., rodos buvo vienas iš iniciatorių šios kuopos įkurimui. Per visą laiką velionis gyvai ir nuoširdžiai rupinosi ir darbavosi SLA. 76 kuopos ir visos organizacijos labui. Buvo keliuose SLA. Seimuose delegatu ir pereitais rinkimais velionis kandidatavo į SLA. Iždo Globėjo urėdą. Begalo liudna ir skaudu netekus nuoširdaus lietuvio, pasišventusio SLA. ir Amerikos lietuvių tautiniai kulturiniuose darbuose veikėjo.

Liudime kartu su velionio Jono šeima, giminėmis ir draugais. Šia proga „Tėvynės" Redakcija reiškia giliausios užuojautos velionio žmonai, dukrelėms ir sunui, bei visiems jo giminėms ir draugams. Visiems tenka pergyventi skaudų momentą. Lai buna lengva velioniui Jonui ilsėtis šaltoje žemelėje.

UŽUOJAUTA

Netekus staigios mirties pakiršto žymaus lietuvių visuomenės veikėjo Amerikos Lietuvių Sąjungos centro valdybos kasininko **Jono Šliko,** Amerikos Lietuvių Sąjungos vardu reiškiame gilią užuojautą velionio šeimai, giminėms ir visiems jo bendradarbiams tautinėje dirvoje.

Nelemta mirtis padarė didelį nuostolį Amerikos lietuvių visuomenei, kurios eilėse velionis nuoširdžiai ir uoliai dirbo, su pasiaukojimu tarnaudamas lietuvybei, mylimai savo tautai ir visuomenei.

Tebuna jam lengva šio krašto žemelė amžinojo poilsio vietoje, o jo darbai teskatina mus visus su didesne energija dirbti lietuvių tautos gerovei.

Amerikos Lietuvių Sąjungos centro valdyba
B. F. Simokaitis.

BURYS BOSTONIEČIŲ APLANKĖ NEW YORKĄ.

Spalių 20 d. aplankė SLA. Centrą ir „Tėvynės" Redakciją burys SLA. veikėjų iš Bostono ir jo priemiesčių, butent SLA. 53 kuopos pirmininkas p. Jonas Kirmeliavičius, jo sesutė ponia Jadvyga Keslerienė, šios kuopos sekretorė ir p. Pranas Kesleris, šios kuopos įkurėjas, visi iš Chelsea, Mass. Su jais kartu, ponų Kesleriu gražiu automobiliu, buvo atvykę ir p. Andrius Yuga, SLA. 365 jaunuolių kuopos veikėjas iš Jamaica Plain, Mass., ir ponia Zuzana Naviackienė, So. Bostono lietuvių veikėja ir dainininkė.

Svečiai atvyko pamatyti New Yorko ir ta pačia proga paviešėti pas savo draugus ponus Paulauskus Brooklyne. Teko nugirsti, kad p. Yuga svarbiausiai atvyko New Yorkan „Rimbo" reikalais. Nugirdęs, kad p. Paulauskui apsigyvenus Brooklyne pavyko atgaivinti jo „Rimbą", tai ir p. Yuga užsimanė turėti „Rimbą" ir atvyko į Brooklyną jo ieškoti. Sakoma jis nusigriebęs atgijusį „Rimbą" su džiaugsmu išvyko atgal į Bostoną, pažadėdamas jį visiems parodyti.

Svečiai išbuvo Brooklyne-New Yorke iki sekmadienio popiečio ir maloniai paviešėję svetinguose ponų Paulauskų namuose išvyko linksmi atgal į savo numylėtą Bostoną.

—o—

Pereitą savaitę apsilankė „Tėvynės" Redakcijoj SLA. 352 kuopos narys p. Povilas Molis iš Detroit, Mich. Svečias atvyko New Yorkan į Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos metinį suvažiavimą. Maloniai pasikalbėta SLA. 352 kuopos reikalais ir aplamu Susivienijimo labui veikimu Detroito lietuvių kolonijoj.

—o—

Lankėsi „Tėvynės" Redakcijoj ponia Bernice Brijunienė, SLA. 208 moterų kuopos sekretorė iš Chicago, Ill. Viešnia atsilankė pakeisti kai kurių minėtos kuopos narių adresus ir iš jos sužinota, kad laikinai ponia Brijunienė apsigyvena New Yorke.

SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 2 dieną, 8 valandą vakare, SLA. Centro Raštinėje, 307 W. 30-th Street, New York City. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš organizacijos. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus, drauges ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

M. Draugeliutė,
SLA. 126 kp. sekr.

SLA. 38 KUOPOS SUSIRINKIMAS.

SLA. 38 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 1 d., š. m., Piliečių Kliubo salėje, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Visi nariai prašomi laiku pributi ir taip pat nepamirškite mokesčius užsimokėti, kad neliktumet suspenduoti.

P. Narvydas,
SLA. 38 kp. užrašų sekr.

NEW YORKO APYLINKĖS LIETUVIAMS.

Spalių 28 dieną, Klaščiaus salėj, Maspethe bus dainos, basketbolas ir šokiai. Tą visą rengia niekas kitas, kaip tik aš pats, tai yra Jonas Klaščius, Klaščiaus Clinton Hall savininkas. Aš todel rengiu tokią pramogą, kad noriu, jei liks kiek pelno, pagražint bei pataisyt salės vidų.

Gerbiamieji! Aš niekuomet neatsisakau kiek galint paremti visas lietuviškas draugijas ir pavienius lietuvius, neatsisakykit paremti dabar mane, kuomet man reikalinga jusų parama. Aš buvau ir toliau noriu buti jusų visų draugu, bukite ir man draugais, ateikit sekmadienį, spalių 28 dieną į Klaščiaus Clinton salę, ateikit visi ir suaugę ir jaunimas. Šokiams bus geras orkestras. Išgirsit dainų, pamatysit basketbolą. Įžanga tik 50c. asmeniui.

Tad lauksiu visų savo tautiečių spalių 28 dieną!

Jonas Klaščius.

IŠ MENININKŲ VEIKIMO.

Lietuvių Dailės Meno Ratelis, apie kurį kiek rašyta, veikia netik savo narių tarpe, bet mėgina bendrais ruožais įeiti į plačią lietuvių visuomenę ir dirbti kulturinį darbą. DMR. įsteigė savo ramovės patalpose kursus piešimo, lietuvių kalbos ir laikas nuo laiko turi paskaitas iš lietuvių meno, literaturos ir apie bendrą Lietuvos gyvenimo eigą. Spalio 16 d. vakare teikė paskaitą inž. A. Mažeiką, kuris nesenai lankėsi Lietuvoje. P-as Mažeika nupiešė įspudžius apie Lietuvą ir jos socialį gyvenimą. Pabaigus inž. Mažeikai paskaitą visi buvo sužavėti ir įsileido į platesnį bendrą pasikalbėjimą Lietuvos kultiriniais klausimais.

Šiuo laiku yra įsteigtos trys atskiros pamokos: ketvirtadienių vakarais pamoka lietuvių kalbos, trečiadienių — textile design, penktadieniais — piešimo.

DMR. kviečia visus, kurie yra šiuo užinteresuoti, atsilankyti minėtais vakarais ir imti pamokas, kurios labai lengvai kiekvienam prieinamos. Pradžia pamokų 8 val. minėtais vakarais.

Kad plačiau užinteresuoti visuomenę Dailės-Meno Ratelio darbuote, sekmadieny po pietų spalio 28 dieną, 4:30 val. savo patalpoje, 266 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y., rengia „Tea Party" su gražiu programu muzikos, lošimo, prakalbų ir kitokių paįvairinimų. Įžanga nemokamai. DMR. kviečia visus atsilankyti.

L. A. C.

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SUVAŽIAVIMAS.

Suvažiavimas įvyko „Vienybės" salėje, 193 Grand St., Brooklyne, 19—20 dd., š. m. Šiam suvažiavime ne visi agentai dalyvavo, bet tie, kurie nedalyvavo, buvo davę įgaliojimus tiems, kurie suvažiaviman pribuvo Detroitietis p. Molis atstovavo Mich., Ohio ir Ill. valstijas; montelietis p. Bartkevičius atstovavo Mass., New Hamshire ir Maine valstijas; hartfordietis p. Sekys Conn. ir dalį Mass. valstijos; p. Trečiokas — New Jersey ir J. Ambraziejus atstovavo New York.

Penktadienio vakare Švedų Amerikos Linijos atstovas p. Mučinskas, kompanijos vardu, patiekė vakarienę pas p. Švabienę, Brooklyne. Vakarienėje dalyvavo agentai, svečiai ir laikraščių korespondentai. Pirmiausiai p. Mučinskas, kaipo fundatorius, atidarė programėlį trumpa prakalba ir p. J. Ambraziejus, A. L. L. A. S. pirmininkas, paprašytas buti tostmasteriu, vedė vakaro programą. Kalbėjo visa eilė kalbėtojų, pasakydami atatinkamas kalbas. Visų kalbos buvo patenkinančios dalyvius. Vakaro vedėjas pakvietė ir vakarienės rengėjas išreikšti savo nuomones kaip ponias Švabienę, Andriuševičienę ir p-lę Tvaskiutę. Dvyliktą valandą nakties svečiai pilniausiai pasitenkinę pokiliu pradėjo skirstytis.

Ant rytojaus, šeštadienį, Cunard Linijos atstovas p. S. Bergen sukvietė agentų suvažiavimo dalyvius ir spaudos atstovus pas p. Povilanską, papietauti. Laike pietų p. Bergenas pasakė nuoširdžią prakalbėlę, nurodydamas, kad Liet. Agentų Sąjunga yra padarius nemaža naudos keleiviams, rengdama ekskursijas su palydovais į Lietuvą. Pareiškė pageidavimą, kad Amerikos lietuviai ir Lietuvos vyriausybė susiburtų į vieną bendrą darbą ir pastatytų bent pora moderninių laivų įkuriant Lithuanian American Liniją. O jei to nebutų galima dabar atsiekti, tai kad Lietuvos vyriausybė pasistengtų atidaryti savo liniją bent iš Londono į Klaipėdą, o mes, sako p. Bergen, visus Amerikos lietuvius turistus musų linijos greitaisiais laivais nuvežšime į Londoną.

Kiek iš pačių agentų Sąjungos pirmininko teko išgirsti, tai suvažiavimas nutarė rengti keletą ekskursijų ateinantį sezoną, keturios jau yra įvardytos, viena yra pažadėta rengti ir Cunard Linijos laivu.

Korespondentas.

ĮVAIRŲS PARENGIMAI.

Lapkričio 4 d. rengiamas koncertas, vaidinimas dramos „Laimė iš Svetur" ir šokiai pagerbti K. B. Kraučiuną už 25 metų nuolatinį veikimą meno srity. Programo pildyme kaip ir vaidinime dramos dalyvauja rinktinės jėgos. Vakaras įvyks Labor Lyceum salėje, Brooklyne, pradžia 4:30 val. po pietų, šokiai nuo 7 val. vakare E. LeVandos orkestrui grojant. Bilietų kaina 75c. ir 50c. — šokiams 40c.

—o—

Lapkričio 11 d. Lietuvių Meno Teatras rengia linksmą metinį sukaktuvių vakarą Liet. Piliečių Kliubo salėje, Brooklyne, pradžia 5 val. po pietų. Bus suvaidinta trijų veiksmų drama „Lizdas Naminio Liuto" ir vieno veiksmo komedija „Vestuvės per Prievartą". Po programui bus šokiai, skrajojantis paštas ir žaidimai. Įžanga 50c.

—o—

Lapkričio 18 d., Lietuvių Piliečių Kliubo salėje, Brooklyne, rengiama vakarienė, kalbų ir dainų programas ir šokiai paminėjimui ALT. Sandaros 20 metų sukaktuvių. Pradžia 5 val. po pietų. Įžanga tik $1.00 asmeniui, už kurį kiekvienas atsilankęs gaus skanią vakarienę ir turės progos pasigėrėti gražiu programu, taipgi smagiai pasišokti ir pasilinksminti.

—o—

Lapkričio 25 d., Arcadia Hall, Brooklyne rengiamas didysis „Vienybės" koncertas ir šokiai. Be kitų įdomybių šiame koncerte bus pirmu kartu suvaidinta lietuvių kalboje graži operetė „Gražioji Galatė".

—o—

Morkaus pramoga. — 1935 metų sausio 13 d. rengiamas pirmasis Felikso Morkaus vakaras — tai 20 metų sukaktuvės, kaip F. Morkus dalyvauja lietuvių scenoje ir radio programose.

Visos Brooklyno draugijos prašomos tą dieną neruošti pramogų, nes per tuos 20 metų dainininkas F. Morkus tikrai užsitarnavęs visų parėmimo.

Rengėjai.

SUDRAUDĖ KUNIGUS.

Klaipėdos krašto gubernatorius Navakas nedavė leidimo gyventi krašte 9 svetimšaliams kunigams. Jų buvo 7 vokiečiai ir 2 rumunai. Leidimas jiems gyventi neduotas todel, kad jie bažnyčią išnaudojo agitacijai prieš Lietuvos valstybę. Visi jie buvo liuteronų kunigai.

Nervuotas — Susierzinęs? Štai Greita Pagelba

Kam buti nervuotu ar susierzinusiu? NUGA-TONE suteiks greitą pagelbą. Tai yra tiesus nervų tinklui tonikas ir veikia akstinu visai nervų sistemai. Nervingumas daro žmones erziais ir nemaloniais. Suvaldykit savo nervus su NUGA-TONE ir greitai užmiršit bėdas. NUGA-TONE neturi prasto skonio. Jis yra plokštelių formoje ir lengvas priimti. Paimkit viso mėnesio trytmentą už Vieną Dolerį. Jei rezultatai nepatenkins, jusų pinigai bus sugrąžinti. Parduoda ir garantuoja visi aptiekoriai. Neatidėliokit — gaukit bonką šiandien. Venkit pamainų. Reikalaukit tikro NUGA-TONE.

Nuo užkietėjimo imkit — UGA-SOL — Idealų Liuosuotoją vidurių 25c. ir 50c.

Nauja Knyga

„An Excursion to Lithuania" yra tai nauja knyga anglų kalboje. Ji yra užgirta p. B. K. Balučio, Lietuvos Ministerio Amerikoje. „The New York Times"', „Tėvynė" ir „Dirva" šią knygą taipgi labai pagyrė. Knyga turi 308 pusl.; 38 tikrų paveikslų; dviejų dvilypių puslapių Lietuvos žemėlapis; atspausdinta ant geros popieros, gražiai apdaryta, viršelis apdengtas lietuviškomis spalvomis. Šita knyga jums reikalinga del jusų kudikių, kurie apie Lietuvą žino mažai arba nieko. Gavę $3.00 mes jums šią knygą atsiųsime. Imant didesnį skaičių, kainos mažesnės. Jusų pinigai bus gerai įvestuoti, nes knyga yra mokslinio pobudžio ir suteikia malonaus pasiskaitymo.

HUDSON BAY PRESS
Dept. N-12,
280 Madison Avenue,
New York, N. Y.

REIKALINGI AGENTAI. — Rašykite mums, atsiklausdami apie 100% uždarbio planą.

PAZANGA

Laisvos Minties, Mokslo ir Kritikos Mėnesinis Žurnalas

Kaina $1.00 metams
Pusei metų 65 centai
Vienas No. 10 centų

PAŽANGA
3352 S. Halsted St. Chicago, Ill.

PAIN-EXPELLER
Trade Mark Reg. U. S. Pat. Off.
Visokiems muskulų skausmams palengvinti
naudokite
ANCHOR PAIN-EXPELLERĮ
Pain-Expelleris visuomet palengvina skausmus
KILLS PAIN

SKILVIO SUIRIMAI

Paeinanti Nuo Vidurinio PERRUGUMO

Greitai pasiduoda gydymuisi su Karbomint Tablets. Tukstančiai džiaugiasi palengvinimu skilvio nesveikumų, kurie sudaro prarugusį skonį, išputimą, atsiraugėjimą, nerviškumą, širdies deginimą, vidurių užkietėjimą ir kitus nesmagumus, paeinančius nuo perrugimo viduriuose. Nežiurint ką jųs bandėte, ar kaip ilgai užsisenėjęs jusų skilvio nesveikumas, vistiek yra viltis pasigydymo su Karbomint. Nesiųskite pinigų. Tik išpildykit šį kuponą ir pasiųskite šiandie.

KARBOMINT CO.,
529 Hudson St., New York, N.Y.
Malonėkite prisiųsti man vieną dėžutę Karbomint Tablets, užmokėsiu paštoriui $1.00 gavęs siuntinį.
Vardas .....
Adresas .....
Miestas ..... Valstija.....

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas, per gražiąją Švediją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų naujas laivas „MARIEHOLM" kelionės laikas 24 valandos. popiet, paprastoj vietoj. Visi nariai r narės malonėkite atsilankyti, nes i prie SLA. 291 kuopos.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO
Gripsholm ----- Spalio 30
Drottningholm Lapkričio 17
Gripsholm Gruodžio ---- 8
Drottningholm Sausio -- 12

Kreipkitės į vietinį agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Str., New York, N. Y.

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

KLAUSKITE KATALOGO

Sieninių Kalendorių 1935
Lietuviški, religiški ir kitoki. Labai gražus del savęs arba Lietuvon pasiųsti.
Jonas Kerdiejus,
652 Broadway, So. Boston, Mass.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

KONCERTAS
Vaidinimas ir šokiai
"Laimė Iš Svietur"

Parašė V. BEVARDIS

Paimta iš „TĖVYNĖS SARGO" No. 4 ir 5, 1901 m.

Veikalą Vaidina
BROOKLYNO LIETUVIŲ VAIDINTOJŲ GRUPĖ

Pagerbti
K. B. Kraučiuną
užr 25 metų nuolatinį veikimą meno srityje

Koncerto dalį atliks visos gabiausios spėkos Brooklyne. Visi įžymųs dainininkai bus šio vakaro garbės svečiai su kuriais K. B. Kraučiunas bendradarbiavo.

GERB. PUBLIKA!

Jums labai gerai žinomas Brooklynietis **Kazys** Kraučiunas, kuris daugelį metų pašventė menui. Dainavo, vaidino daugybę muzikališkų veikalų ir šiaip visuomet dalyvaudavo visokiose pramogose, padainuodamas dainelių, juokelių scenoje ir per radio. Todel į jo prakilnų vakarą maloniai kviečiami atsilankyti visi meno mėgėjai, **NEDĖLDIENĮ, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 4-TĄ DIENĄ, 1934 METŲ,**

Labor Lyceum Salėje

949-959 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y.

Bilietų kaina 75c. ir 50c. Šokiams 40c.

GROS EDW. LeVANDOS ORKESTRAS

Koncertas prasidės lygiai 4:30 valandą po pietų.

Vaidinimas prasidės 5 valandą 15 minutų

Nesivėluokite. Šokiai prasidės 7:30 valandą vakare.

Grynas pelnas skiriamas išleisti Komiškų Dainų rinkinį.

Kviečia Rengėjai.

$1.00 SANDAROS Jubilėjinė Dovana $1.00

Užsirašančiam laikraštį „Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. „Sandaros" kaina $2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraštį „Sandarą" čieliems metams. Šis kuponas geras tik iki Vasario 1-mai, 1935 metų.

Vardas-pavardė _____
Numeris ir gatvė _____
Miestas, valstija _____

SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.